

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO (AÑO) VIII. — ŠTEVILKA (NUM.) 141
OKTOBER (OCTUBRE) 1939

V Rosariju je zelo veliko Slovencev. V mestu in okolici jih bo več kot 500. Tudi otrok naše krvi je lepo število. Naj se jim napravi dan veselja in dan božje milosti, tako so zaželeli in ukrenili stariši. In tako je bilo odločeno, da se bo 12. oktobra vršila v Rosariju sv. birma.

Slika nam kaže rosarijsko dečo, del birmancev, ob priliki proslave rojstnega dne našega jugoslovanskega kralja Petra II. Spodnja slika je pogled na Rosario.

Program za sveto birmo v Rosariju

V TOREK 10. OKTOBRA dopoldne ob 9 h in popoldne ob 2 h bo pouk za sv. birmo v ul. Laprida št. 5758.

V SREDO 11. OKTOBRA se zberejo otroci, nakar bodo šli v cerkev, kjer bo priprava na spoved in pouk za obnašanje pri birmi.

V ČETRTEK 12. OKTOBRA ob pol 8 uri se zberó otroci. Ob 8 uri maša s skupnim sv. Obhajilom. Za nekatere bo tudi prvo sv. Obhajilo. — Nato bo zajtrk.

Ob pol 10 uri sveta birma. — Cerkev, kjer se bo vršila sveta birma stoji na avenidi Lucero (prej avenida Rosario) v Saladillu (Iglesia de las Mercedes)

V NOVO POMPEJO

bomo pohiteli Slovenci 29. oktobra popoldne kjer bomo imeli shod z začetkom ob 16.20 uri.

V LUJAN

bomo poromali 19. novembra. Naš vlak odide iz Plaza Once ob 7 uri 40 min. Ustavi se v Floresu in Liniersu.

Preskrbite si vozne listke pravočasno.

SPOMIN ZA RAJNE

bomo imeli 1. novembra. Maša bo ob 10 uri na Paternalu. Molitve za rajne na Čakariti v grobnici "Jugoslovanskega podpornega društva" ob 16 uri.

DUHOVNO ŽIVLJENJE je mesečnik.

Uredništvo in uprava:

Pasaje Salala 60.

Urednik: Hladnik Janez.

Telefon 63-6832

Kličiči od 11—13 ure in po 7 uri zvečer.

Ob sredah in petkih popoldne ni doma.

Letna naročnina za Argentino 2 \$.

CERKVENI VESTNIK

1. okt. Maša na Paternalu za Ido Mavec. Pel bo pevski zbor Slovenskega doma.

8. okt. Maša na Avellanedi za Franciško Repič.

15. okt. Maša na Paternalu za Franciško Rojec. Pel bo moški zbor.

22. okt. Maša na Avellanedi za štefana Dravec.

29. okt. Maša na Paternalu za Franciško ščuka.

Ob 4.30 uri shod v Novi Pompeji.

1. nov. Maša na Paternalu za Alojzija Gulin.

Popoldanska molitev vselej na Paternalu ob 4 uri, razen 29. okt. ko bo v Novi Pompeji.

Od 9 do 15 oktobra bom odsoten radi birne v Rosariju.

V Novo Pompejo bomo pohiteli 29. okt. kjer bo shod z začetkom ob 4 uri in pol. Dan vseh svetih. Maša bo ob 10 uri na Av. del Campo 1653.

Ob 4 uri popoldne pa se zberemo v grobnici Jugosl. podp. društva na Chacariti, kjer bodo peveli zapeli žalostinke za vse naše rajne in se bodo opravile molitve.

Sprejet nazaj v kat. cerkev je bil Jožef Emeršič, doma iz Šent Lovrenca na Ptujskem polju. Zaradi političnih zapletkov, v katere so ga speljali malopridni politiki, se je tako zaletel, da je zahteval, da ga iz cerkve izbrijejo. Kakor pa je navadno, da vsako stvar človek prav zna ceniti šele tedaj, ko je več nima, je tudi Jože Emeršič spoznal, kako velikanska stvar je prava sveta vera, zato se je odločil, da svoj nepremišljeni korak popravi. In tako se je zgodilo, da se ni dal omajati od svojega dobrega sklepa in držeč se Jezusove besede: "Kdor bo mene priznal pred ljudmi, bom tudi jaz njega priznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih", je bil sprejet nazaj v cerkev 10. sept. na Avellanedi v prisotnosti mnogih rojakov. Za izvršitev tega dejanja je bilo treba dovoljenja nadškofa v La Plati.

PRVO SVETO OBHAJILO

Kar hitro bo tu Božič. Malo prejje pa bomo imeli tudi slovesnost prvega svetega obhajila, ki bo 17. decembra v kapeli na Paternalu (Av. del Campo 1653).

Prosim stariše, da prijavite svoje otroke. K naši prvoobhajilni slovesnosti pripeljite vse tiste otroke, ki bodo prejeli letos v decembru prvo sv. obhajilo. Prijavite jih v svojo bližnjo cerkev, da bodo tja hodili k pouku. Tam naj tudi prejmejo prvo sveto obhajilo. Ko bo pa naša slovesnost na Paternalu, naj se pridružijo tudi našim otrokom in dožive še enkrat lepo veselje. Bo to "segunda Comunió", toda zato prav tako lepa slovesnost.

Ne pozabite torej prijaviti svojih otrok. Tisti stariši, ki morda ne veste, kje bi se vaši otroci pripravljali na prvo sv. obhajilo, mi sporočite, da bom za zadevo poskrbel jaz. Kar na moj naslov pišite ali telefonično kličite.

Romanje v Lujan je že gotova stvar. Za 19. nov. je že naročen vlak, ki bo od-

hajal iz Plaza Once ob 7.40 uri in se bo ustavil tudi v Floresu in Liniersu. Vožnja: za otroke do 14 leta 0.50 \$, do 16 leta 1 \$, za druge 2 \$ tja in nazaj. Ob 9 in pol bomo že v Lujanu. Ob 10 uri bo naša maša.

Vozne listke si preskrbite v predprodaji. Priliko za to boste imeli zlasti v Novi Pompeji 29. okt., kakor tudi vselej ob priliki službe božje in pri naših poverjenikih na bankah v šoli na Paternalu.

Vsa društva prosim, da bi 19. novembra ne prirejale kake prireditve, da bo tako vsem mogoče iti v Lujan, kamor bomo ta dan ponesli tudi podobo svetogorske Marije. Janez Hladnik

IZ UPRAVE

Našo revijo pošiljamo v precejšnjem številu tudi v Italijo. Toda nimamo nobenega zanesljivega poročila, če pride komu v roke ali ne. Pred kratkim je prišel zavržen en izvod z označbo "nedovoljen spis". Prosim, da bi javili tisti, kateri dobite od svojcev kaj poročil, če jim Duhovno Življenje prihaja ali ne, da ne bomo imeli nepotrebnih stroškov in povzročali njim tam sitnosti, če je res D. Ž. nedovoljeno, če ni tako le samovoljno postopanje krajevnih poštnih uradnikov.

Zaostale na naročnini prosim, da bi kar danes poslali naročnino v znesku 2 \$. Po pošti se lahko pošlje tudi v znakah. Tisti, ki živite blizu Bs. Airesa ali v mestu, ne čakajte, da pridem osebno tirjat, ker je to neprijetna stvar za mene in za vas in ker tudi nimam dovolj časa. Prinesite osebno ali pošljite. Tudi pri naših poverjenikih v bankah lahko pustite.

Septembarska številka D. Ž. je izšla v španskem jeziku. Njen namen je, dati našim ljudem v roke nekaj, s čimer se moremo predstaviti našim poznanim, kdo in kaj smo Slovenci. Ker ima ta publikacija trajno vrednost, zato je imamo še na razpolago in bo gotovo mnogo tistih, ki boste z veseljem naročili še kaj izvodov. Cena je 20 centavov.

KORISTNI NASLOVI
Poslanstvo kraljevine Jugoslavije za Argentino, Brasil, Uruguay in Paraguay: Charcas 1705, Bs. Aires, U. T. 44—6270.

Konzulat kraljevine Jugoslavije v Rosario: San Lorenzo 937, Rosario de Santa Fé. U. T. 22—012.

Izseljenski korespondent za Uruguay: Ituzaingó 1322, Montevideo, Uruguay.

Provincialat Slovenskih šolskih sester Rosario de Sta. Fé, calle Córdoba 1646, Telefon: 28—083.

Izseljenski duhovnik David Doktorič: Ituzaingó 1322, Montevideo, Uruguay Telef. 87959.

Izseljenski duhovnik Kastelic Jože: Condarcó 545. Telef. 63—2435.

Slovenska šola na Paternalu: Paz Soldán 4924, Buenos Aires.

IZ UREDNIŠTVA

V prejšnji številki se je na strani 166 urinila neljuba tiskovna napaka. V sonetu "Verba" je v 7 vrsti izostal "no". Pravilno: Y hoy yo no sería.... Zamenjani sta tudi 10 in 11 vrsta.

POROČILI SO SE

19. septembra se je poročila v cerkvi sv. Jožefa v Floresu Valerija Križmančič iz Trsta. Vzela je Alberta Campos iz Bs. As.

23. sept. je bila v isti cerkvi poroka Ane Terplan, doma iz Markovcev 49, ki je vzela Franca Gutmana, doma iz Bogojine. Nevesta je sestra Karla Terplana, aveauedskega slovenskega gostilničarja.

V isti cerkvi so bili krščeni Hugo Andrej Daneu in Helena Blazina.

Krščen je bil tudi Tavčarjevimi mali Albert. Botri so bili Jože Rojec in Eliza Kragelj.

KRESTI in POROKE

se najugodnejše opravijo v cerkvi svetega Jožefa v Floresu. Samo prijavitelj se je treba pravočasno. Klicati je telefonično v urah označenih zgoraj na tej strani, ali oglašiti se osebno. G. kaplan Hladnik je doma vsako popoldne do 10 ure.

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUD

Avda. L. N. Alem 150

Buenos Aires

Slovenski Oddelek

NAKAZILA:

specijalni tečajji za

**IZSELJENSKE DINARJE in
IZSELJENSKE LIRE.**

PREVOZNICE (ŠIFKARTE):

za vse parobrodne družbe.

HRANILNE VLOGE:

po tekoči obrestni meri.

Točna in vestna postrežba.

PO ARGENTINI SEM TER TJA

Kar dobro smo se počutili okoli polne mize. Toda tudi druge bo treba kaj obiskati in tako smo še enkrat pili na zdravje in se je naša družba napotila na obisk družinam, ki tamkaj žive.

• Jože Čuk je bil vodnik naše družbe.

Tjale ne gremo? sem pokazal na hišo, kjer sem lani našel družino Gecovo.

Jih ni več. Žive nekje blizu Buenos Airesa.

Torej naprej. Potrkali smo pri Potočniku in pri njihovih sosedih, pri Rajkotovih, družini iz Istre. Nadalje smo šli do Vodopivčevih.

Veste, kako je povedal naš Milko? tako so mi povedali.

No Milko, kar sam reci, tako sem pozdravil Vodopivčevega fanta.

Ali imate s seboj fotografa?

Evo ga.

In kar hitro smo skočili vsi v mašino. Seveda smo morali sestiti tudi za mizo.

In najprej je bilo tudi treba hiteti. Dobro, da se je vreme uredilo. Krasno sonce je skušalo popraviti dopoldansko blato, toda to ne gre tako urno.

Pri Špilerju nas je čakala že spet velika družba, katero smo še mi povečali. Spet smo uganili nekatero resno in tudi zabavno in se dogovorili, da se ob štirih vidimo v šoli, da se bomo dogovorili o birmi. Pri Špilerju imajo svoje zbirališče Pivčani, ki jih je v Rosariju precej.

Še pri iMsleju, ki ima v ulici Paraguay trgovino, smo tudi spili vsak en vrček piva, seveda na gospodarjev račun. So menda iz Štjaka. V Rosariju živita dva brata, oba z almacenom.

Lepo, kaj! Na tuj račun!! — Tako se na svetu najbolje živi. Kako pa naj bi se jaz s praznim žepom podal na tako dolgo potovanje, če ne bi računal, da bo na potu tako! In hvala Bogu in našim dobrim ljudem, moj račun mi ni propadel in moja denarnica tudi ne. Saj sem skoro pri vseh hišah dobil poravnano tudi naročnino za Duhovno Življenje in tako začel bolj svobodno dihati, kajti Mendoza me je dobro posušila, ker naših ljudi je tam premalo, pot je bila pa dolga in na vlaku mi niso dali zastoj nič.

Na ulici Laprida 5758 se je naselila slovenska šola. Prav poleg pa stoji pekarna Franetičeva. Lani mi je zmanjkalo časa, tako da sem se tamkaj ono nedeljo prvič pokazal.

Zelo prav, da ste prišli. Tukajle vam predstavim sina, našega Bernardka. Če vam je prav, ga bi krstili.

Ni še sin. Še je sinček. In za krst bi pa bilo najbolje v torek zvečer v N. S. de la Guardia. Če bo vam prav bo meni tudi. In tako smo se tudi dogovorili.

BIRMA BO

Med tem so se pa zbrali še mnogi v šoli, da se razgovorimo o birmi.

Največ jih je bilo iz bližine, pa tudi iz sela "Sladkosti" jih je bilo lepo število.

Vsi smo bili takoj edini, da je zadevo z birmo treba urediti, toda kako in kdaj.

Ko bi bil jaz svoj gospodar, bi ne bilo težave. Toda kar težko je izboriti kaj dopusta. Še to, da sem šel sedaj na potovanje, je bilo delo in delo. Komaj za eno nedeljo se mi je dovolilo izostati.

I kako vendar to, so se nekateri čudili.

Prav nič čudnega ni. Smo tuje in pod gospodarjem in hvala Bogu, da človek ima svojo sobo in svojo mizo

sigurno. Če bom začel kar po svoji glavi, bom kmalu na cesti. Vsakemu, ki je pod gospodarjem se tako godi.

Naj se torej napravi, kakor se more.

In drugače se ne more, kot v tednu. V nedeljo je nemogoče. V tednu pa bomo poiskali tak dan, da bo prav.

Kdo bo pa v tednu prišel?

Poglejmo v pratiko, kakšen dan je 25 de Mayo.

Četrtek bo, tako smo našli.

Toda ali ne bo prekmalu? In kaj bo rekla škofija, ki ima pri tem prvo besedo, ker birmati bo moral škof, ne jaz.

Kaj pa 9 julija, ko je državni praznik?

Bo pa nedelja!

In 12 oktobra? El día de la Raza (Odkritje Amerike).

Bo pa tudi četrtek.

Dobro. Torej 12 oktobra, če ne bo 25 maja. To je edina možnost, ki nam ostane in še za to bo treba napeti vse sile.

Torej birma. Toda za birmo je treba tudi otrok. Tudi dobrih botrov ni lahko dobiti, toda brez otrok ne bo birme. Ali jih bo.

Če jih bo? Jaz imam sam tri fante, je menil Dominik. Tvoji in tvoji. . . . Samo mi kar nas je tukaj, imamo dvajset birmancev.

In tisti, katerih ni tukaj? Najmanj 50 je slovenskih otrok gotovih, poznamo pa tudi več istrskih družin, ki bodo gotovo zraven in nekaj hrvaških, tako da bo lahko do 100 otrok pri birmi.

Prav. Torej kar na noge in vsak naj stori svoje. Jaz bom storil s svoje strani vse.

Kje pa bo birma? Ali bi napravili kar pri Nuestra Señora de la Guardia? Tam kjer je bila maša danes?

Mnenja so bila deljena. Bolj dobro dostopna nam je cerkev na Saladillu, kamor se lažje pride iz "Las Delicias".

Jaz o vsem tem ne vem mnogo. Če je za ljudi primerneje tako, potem kar na Saladillu.

Pa bo treba tudi zapeti kaj.

To bomo pa radi napravili. Bomo naprosili sestro Alfonso.

Ne vem, če redovna pravila sestram kaj tega dovolijo. In še posebno če bo mešan zbor!

Potem bomo prosili pa Pavleta Planinea.

Saj res. On tudi zna nekaj muzike. Glavna stvar bo, da se dobe pevei, potem se bo že tudi kdo potrudil, da bo kaj navežbal. Kar takoj se jih je priglasilo nekaj.

Tako smo reševali najprej zadevo z birmo.

Pa se mi zdi, da bi bilo lahko kaj več rojakov tukaj. Saj ne vidim nobenega od glavnih delavcev pri Triglavu?

Hm, saj veste kako smo ljudje, so se popraskali za ušesom. Vsaka glava po svoje misli. Malo je krivo vreme, malo pa tudi skrbi in delo. Triglav in šola delata sicer skupno in ni kakih nasprotij, toda popolnega soglasja žal tudi ni in tako se nekaterim ni zdelo potrebno da pridejo sem, toda glede birme smo vsi enih misli in bodo prav tako pridno sodelovali drugi, kakor mi, kar nas vidite tukaj, tako so mi pojasnili.

En vzrok, da jih je manj prišlo, je tudi ta, ker so prav te dneve posebno hiteli z delom pri novem domu in so tudi sedaj tam nekateri.

Pozneje sem zvedel, da so nekateri tudi tam čakali, če bom kaj prišel blizu. Žal je čas prehitro ubežal, da bi človek mogel tudi tja pogledati.

Nekaj znanih obrazov iz Rosaria. V sredini poleg g. kapitana Hladnika je jugoslovanski konzul g. Branko Rubeša.

Če sedaj pogledam v svoj zapisnik obrazov, ki sem jih tedaj na onem razgovoru videl in ki so v številu naročnikov Duhovnega Življenja, berem tale imena, njihove obraze pa lahko tudi na sliki vidite: Spiler, Vodopivec, Franetič, Toplikar, Smerdelj, nekaj Ušajev, Žuljan, Maurič, Zrimšek, Brožič... seveda ni ta imenik popoln. Znanci se pa že morejo najti s pomočjo fotografije.

Cas je pa tekkel in že je bila ura toliko, da je bilo treba hiteti, da se ne bo Pavle Planinec preveč jezil, če večerjo zakasnimo.

Kar v avto. No, nič novega ni za nas stare argentinke, če kak avto obtiči v blatu sredi mesta... Tam doma bi seveda tega niti verjeti ne mogli. Pa, če kdo verjame ali ne. Zgodilo se nam je. V sredi luže smo obstali. In v kakšni luži? Kadar se mi je doma zvrnil voz snopja ali sena, sem si bolj znal pomagati kot to pot. Zato pa tudi nisem nič pomagal. Saj niti ven nisem mogel, taka luža je bila. In je tudi bilo bolj prav tako, kajti to bi šele bil halo če bi številna zijala videla, da je v blatu "kura"... Tako sem raje čakal, naj naredijo kaj tisti, ki so tega bolj vajeni. Nekaj časa smo prdeli in poganjali naprej in nazaj. Toda zastoj. Luža se je le večala. Jože in Janez sta šla nato po vrvi in vsi drugi so poprijeli in smo srečno zdrčali ven iz packe... ti grdoba ti grda... le pomislite si kaj: takole na sredi mesta in na sredi "ceste"...

TRI LETA SO MINILA...

Pavle in njegova žena sta že čakala.

Dober večer! Kar posluhnil sem. Prav prava ljubljanska beseda je to.

I kakopak. Saj sem prav iz Ljubljane, je pojasnila žena.

Ne vem zakaj se mi je tako priljubila Ljubljana. Zdi se mi da je tako domača, kot moja rojstna hiša. Kadar sem od kod dalje prišel v Ljubljano, se mi je zdelo, da vse ljudi poznam in se mi je kar čudno zdelo, da ne vem kdo so. Zato mi je še danes kar posebno veselje, kadar slišim besedo po ljubljansko. Samo takrat, kadar se srečam z rojaki iz Razpotij pri Žireh, mi zveni še bolj po domače, ker jo prav po rovtarsko urežemo.

Tako smo lepo sedli za mizo. Ob enem s Pavletom in z mano so slavili najino triletnico argentinstva Pavletova žena, gospod konzul Rubeša, in Janez in Jože Čuk, moja sorodnika iz Črnega vrha.

Prav prijeten večer smo preživeli in marsikaj do-

brega nam je ponudila miza. Toliko dobrega je bilo, da smo kmalu pomagali Pavletu, ki je na klavir igral, tudi mi z našimi rajskimi glasovi. Kar zapeli smo.

I, zakaj bi pa ne bili veseli in dobre volje. Saj slabe smo imeli dovolj dopoldne, ko se nam je vreme tako grdo kisalo.

Mi smo bil veseli in dobre volje, Kristina se je pa jezila. Ona je namreč tudi čakala z večerjo. Saj sem že preje povedal, da ne bom večerjal tam, ampak, da bom le spat prišel. Kristina je bila pa le v skrbeh, da bi prišel lačen. Treba tega res ni bilo, pa je vendar prav da je tako. Naučila se je tega od matere doma in modro ve: boljše je, da večerja ostane, kot da bi kdo lačen ostal... Le čaj smo še spili pa smo rekli lahko noč.

Kar kmalu je pokukal dan skozi okno, pa sem začuden pogledal okrog sebe in se komaj domislil kje sem.

Kmalu sem bil na nogah in tudi kmalu na potu in že sem sedel v omnibusu, ki me je peljal v ulico Córdoba, da bom imel mašo pri sestrah.

Potem je pa bilo treba misliti za nadaljni načrt. Za bivanje v Kosariju sem približno že vedel, kam se bom obrnil, da čim več ljudi obiščem, toda moja pot je bila namenjena dalje: še v Entre Rios.

Pa mi je dalo posla, da sem dognal, kako bi se mogel pravočasno vrniti iz Concepciona de Uruguay, da ne bi zamudil v nedeljo ob 10 uri maše u Buenos Airesu.

Ko sem tako klatil po mestu, sem trčil s samim Štefanom Žigonom. Prav zares sva se začudila oba in si rekla tudi "na svidenje jutri". Hitel sem dalje, da sem obiskal Ferletičeve, Brišarjeve, Gregoričeve... kolikor naslovov sem pač najti mogel od tistih, ki živijo v srednjem delu mesta. Popoldne sem jo pa ubral v San Lorenzo, da obiščem tamkaj naše sestre, kii majo tam šolo. Ob 5 uri sem bil pa že zopet po Saladillu in pozdravil Kastelčeve in Penkotove, doma tam od Postojne, nakar sem potrkal pri Jožetu Misleju, ki ima almalcen nasproti šoli.

Smó že mislili, da boste šli kar mimo, tako kot lani, je menila gospa.

Lani vas nisem mogel najti. Letos sem imel več sreče.

Torej kaj boste? S čim naj vam postrežem? Vrček piva?

Kar takoj smo bili okrog mize. Pravim "bili", zakaj naša družba se jekar množila. Kot če sedem za mizo doli v Villa Devoto pri Lovrenčiču ali pri Lahovih. Vsak čas vstopi nov človek in pokaže svoj slovenski obraz. Prav škoda, da mi je čas bil tako kratek, ker moral sem še isti večer spolniti dano besedo, da obiščem gospoda konzula Rubeša, ki tako lepo vodi jugoslovansko kolonijo v Rosariju, ki z enako ljubeznivostjo daje pobudo za vse delo vsem rojakom, pa naj se štejejo za Hrvate ali Srbe, za Slovence iz Jugoslavije ali iz Primorske. Povabil me je na večerjo na svoj dom, katerega ima na pol pota med Rosarijom in San Lorenzom.

Ne daleč od glavne ceste kjer se prazno polje dotika človeških bivališč, ki so se naslonila k glavni cesti, stoji konzulova domačija, prijazen dvorec sredi sadnega vrta, ves zasut s cvetjem. Žal je bila že temna noč in sem mogel videti le malo tiste domačnosti, ki to domačijo obdajo. Le v svitu električne baterije sem mogel presoditi, da mora biti vtistem domu prijetno.

Gospod Rubeša je bil rojen v Istri. Njegovo življenje in šole so ga pa zanesle tudi med Slovence in se je tako priučil tudi slovenščine, da jo brezhibno go-

vori. Gospa je rojena argentinka, iz poznane družine Kokičeve in tudi hčerka in sinček znata čisto lepo po hrvaško.

Sedli smo k večerji in smo večerjali: kar kranjsko; seveda malo po gosposko: kranjske klobase z zeljem! Po kmečko je: krompir v oblicah s kislim mlekom. Saj nisem bil lačen. Toda takale klobasica, ki tako živo spominja na domačo kuhinjo, ima pa posebno dober okus, zelje pa tudi. Saj tukaj ga nihče ne zna skuhati in ga sploh ne znajo ceniti. . . . Pri naši mizi, v Buenos Airesu namreč, so se od kraja kar čudili, kako da sem tako podjeten pri jedi, kadar je "pučero". Drugi se za zelje niti zmenijo ne, jaz se pa za drugo malo menim, in se jim čudno zdi, kako je z mojim želodcem, ki druge reči, ki se njimt ako dobre zde, kar odklanja. Zelje pa meni nič ne škoduje, seveda, kako bi mi. Saj doma smo ga vsako jutro jedli na tešče.

Zelje . . . čast Bogu, da ga je ustvaril in hvala gospej Rubeševi, ki ga zna prav skuhati. Za žgance mi ni toliko in ne za štruklje, kot za dobro zelje, ki doma v vsakem zelniku raste in se v vsakem loncu kuha. . . .

Seveda je gospa postregla še z raznimi drugimi stvarmi, ki na mestni mizi več veljajo, toda po tistem me ne vprašajte, ker drugega jaz malo zapomnim. Zelja pa nisem prezrl in ne pozabil, skoro pa bi pozabil, da je treba domov in bilo je že kar pozno, ko sem se dvignil in se poslovil od gospoda konzula in njegove družine in prijazne hiše. Še več. Tako ljubeznjiv je bil gospod konzul, da me je še v mesto zapeljal s svojim avtom. Naj se mu torej še na tem mestu zahvalim za to njegovo veliko ljubeznjivost.

V SELU SLADKOSTI

V torek je bil krasen dan. Saj mi je bilo takega tudi treba, da sem mogel kam po naselju "Las Delicias", kjer živi kakih sto slovenskih opekarjev. Da je tam Slovencev precej sem že vedel od lani, toda ne bi verjel, da jih je toliko, če ne bi sam videl oni dan.

Z Jožetom Čukom sva se dogovorila, da prideva do njih in on mi bo pokazal pot naprej. In me je res tudi spremil. Najprej sva obiskala še nekatere družine v bližnji sosesčini njegovega doma, nato pa sva krenila v deželo opeke.

Kakih 10 km² meri ono zemljišče. Med obilnim drevjem je videti široke njive lepo obdelane, razsežne travnike, kjer raste krma za opekarske konje in za kako kravico tudi. Skozi drevje pa vidiš tudi siromašne kočice, le redko kaj bolj prirejeno zgradbo, ker opekar na svojem mestu ni stalen. Kadar je izrabljena zemlja, ki služi za opeko, se mora premakniti naprej in si postaviti spet tam zasilno bivališče.

Za delanje opeke je potreben tudi konjski gnoj in zato tudi spadajo kupi gnoja in njegov vonj v idilo, ki jo vidiš v selu sladkosti.

Tamle je bil lani Maks Bratina, toda danes ga bova dobila drugje. Kupil je namreč svoj svet, precej velik in se bo sedaj naselil na lastnem, tako mi je povedal Jože.

Večinoma opekarji najamejo svet in porabijo vrhno plast zemlje, ki služi za opeko, potem pa svet spremenijo v njive ali pa v stavbišča. Tak svet se še primeroma ceno kupi. Rosario sam se na ono stran primeroma malo širi in zato tam ni vprašanja za stavbene parcele.

Lepo delo pa ni opekarsko. Pa je že tako: tudi mati so imeli umazane roke, ko so kaj dobrega pekli za praznike. Velike in male hiše se pa tudi grade iz takega blaga, ki ga je treba delati z umazanimi rokami. Tisto paeko v karjoli gledati ni kar nič posebnega, in tudi

tisto brozgo, ko konji "mesijo" testó za opeko, ni bogve kaj lepega.

Ko pa pogledaš lepo vrsto izoblikovane opeke, ki jo "vsaja" modlar, pa že vidiš, da vsako delo nekaj lepega prinese. In kako so ročni ti modlarji! Saj je to njegova korist. Čim več kosov umeri, temveč tudi za služi.

Ura je kazala že poldne pa ni ne bila ne zvonila, ker ni videti nobene cerkve. Drugače pa se zdi človeku, kot da je nekje v kaki vasi.

Zvon res, da ni zapel, a zvonec pa, ker imajo opekarji kar tako urejeno in ko je obed gotov, tedaj kar zvon pokliče k mizi.

Boste pa kar k nam prisedli, so me povabili Kraljičevi. Seveda ni da bi človek odklonil. Saj je bil že čas iti k mizi.

Potem sva šla dalje. Spet tamle opekarna, in dalje druga in tretja, pa vse sami Slovenci, največ tam od Ajdovščine doma.

Tako sva obiskala Bratino, Krapeža, Bizjaka, Velikonjo, Žigona, Rijaveca, Bremca . . . Menda skoro ni najti tam noslovenskih ljudi. In kakor na tej strani, koder sem hodil pred poldne, tako je tudi tja naprej proti železnici Central Cordoba. Teško bo dobiti kje kako tako prostrano zemljišče, gotovo pa nikjer v bližini velikega mesta, ki bi bilo tako slovensko kot je to "selo sladkosti".

Po oni strani, koder sem hodil popoldne, je drugače. Tam je opekar svoje delo že končal in že gradijo sedaj tudi stanovanjske hišice. Tam je pa tudi veliko naših naseljenih.

Toda kdo bi mogel vse obteči. Pravijo pa, da vsi ljudje vse imajo. In res se je ponudil dober rojak; naravno "quero" od "parap" ovs in "furo" af "furo" terim so pota najbolj podobna in tako obiskali celo vrsto družin. Naj navedem nekaj imen. Tisti katerim so obrazi znani, jih pa na sliki pogledajte. Oglasili smo se pri Vidmarjevih, pri Erzetiču, Bratini Vincencu, Šviligoju, Šavliju, Polancu, Gerbecu in še pri nekaterih drugih, a so moji zapisniki preveč pomanjkljivi, moj spomin pa preveč pozabljiv, da bi se sedaj, toliko mesecev pozneje še mogel spomniti obrazov, ki sem jih komaj prvič videl.

To vem, da so me povsod z največjim veseljem sprejeli in skušali postreči z vsem najboljšim. Žal se je preveč mudilo naprej, da smo mogli tako vsaj nekaj obiti.

Tudi tega se še spominjam, da živi tamkaj zelo mnogo Bricev. Iz Medane bo kakih 20 družin raztresenih tam okoli in še drugod po Rosariju. Tudi fotoaparati je bil pridno na delu in je ostal marsikak spomin ohranjen tudi za pozneje.

Naša pot je ovijala vsebolj nazaj proti mestu. Saj je bilo dogovorjeno, da bomo b' 7 uri krstili dva slovenska fanta in tako smo morali pohiteti in tudi prišli smo pravočasno. Še tam poleg cerkve sem obiskal nekaj družin, tako Anzelinove, Šilove in Blažičeve. Tam blizu stoji tudi dom društva Triglav, toda zmanjkalo je časa, tako, da nisem mogel pogledati tudi tjakaj.

Po končanem krstu smo stopili do Čuka, kjer smo se imeli seveda prav dobro, toda vsake prijetne stvari je kmalu konec, pa je bilo tudi tiste večerje. In moral sem pohiteti, ker drugo jutro bo treba potovati dalje v Santa Fe.

SKOZI SANTA FE

Kakih 150 km je dolga pot do Santa Fe iz Rosarija. Z vlakom tja kar nikdo ne potuje. Saj tečeta dve avtomobilski liniji. Tudi po reki Paraná mnogi potu-

jejo. Dobro 3 ure, pa si v S. Fe. Z vlakom, ki tamkaj zelo slabo vozi, se rabi več. In kako po ceni je. Za 6 pesov je tja in azaj. Samo tja pa 5 \$. Lahko bi si jih prihranil, če bi malo riskiral. Pač nisem računal s tem, kaj se bo vse na potu zgodilo.

Brzeli smo najprej skozi obljudene kraje, pozneje skozi rodovitno polje. 20 metrov v stran je tekla železna cesta. Po njej se je poganjal osebni vlak s praznimi vozovi. Kmalu smo ga pustili zadaj. Tam nam je prišel nasproti tovorni vlak. Dolga veriga voz je nudila zanimivo sliko. Na vsakem vagonu so čepeli brezplačni potniki. Gotovo se je tako peljalo več kot stotina brezposelnih, oziroma tistih, ki se poslužujejo tega prometnega sredstva. Potovali so na trgateg koruze. Prihajali so Bogve od kod gori od Tucumana ali iz Čaka.

Na levo je tekla železna cesta. Na desni strani se je pa vsak hip pokazala srebrna voda reke Paraná, po kateri tudi hitijo razni prometni pripomočki.

Kakih 50 km pred mestom smo bili kar naenkrat spet v sredi puščave. Prav taka slika, kakoršno sem videl med San Rafaelom in Mendoza, le da ni bila tako razsežna.

Dve skupini iz "Sela Sladkosti" kjer so Slovenci najbolj številni.

Spet so začela naselja postajati bolj gosta. Znamenje, da se bliža večje mesto. In že so se videli tam na obzorju stolpi mesta Santa Fe, ki je eno najstarejših argentinskih mest. Je znatno starejše kot Buenos Aires, ker so Španci prihajali od severa doli. Danes je Rosario že petkrat prerastlo to najstarejše mesto, ki je še vedno glavno mesto istoimenske provincije. Mesto šteje kakih 180.000 prebivalcev in je še vedno glavno mesto provincije, ki je po številu prebivalstva in po gospodarskem pomenu druga v republiki in sledi torej takoj provinci Buenos Aires. Provincija ima 2 milijona prebivalcev.

Mesto nudi zanimivo sliko. Leži namreč nizko ob reki Paraná. Mesna okolica je pa izpostavljena nešte-

tim poplavam. Zato so dovozne ceste speljane čez številne mostove. Malo pred mestom se nudi očesu pester prizor, ki ga morda ni nikjer drugje na svetu videti. Spomnil sem se Benetk, kamor vodijo mostovi in mostovi. In tisti dan so santafeški mostovi tudi imeli svojo koristno vlogo, ker je bila vsa nižina pod vodo.

Kmalu smo predrčali vse tiste mostove in že smo bili sredi mesta.

Kam pa sedaj? Namenil sem se naprej, še isti dan, da zvečer pridem v Paraná; toda vsaj pogledati moram, če je kak naš človek v tem mestu. V svojih zapiskih sem našel kaj malo.

Edini naslov, ki sem ga imel, je kazal na ulico San Martin. Pertot Alojz, to je bilo vse kar sem vedel za Santa Fe. Ne daleč od tam me je postavil moj konj. Pred veliko hišo avtomobilske tvrdke sem obstal. Bo, kar bo, sem si mislil. Če ga ne najdem bom šel pa naprej.

Seveda je tukaj, tako mi je povedal prvi, katerega sem povprašal in kmalu sva si dva neznana znanca stisnila roke. Ni se kdovekaj začudil. Saj je iz časopisja že zvedel, da potujem okrog.

Dobro. Enega sem srečno našel. Kje bo še kdo? Kmalu si je bil Lojze na jasnem. Gori naprej je nek almacen "Martin". Tam se zbirajo naši ljudje. Gotovo boste koga našli. Dal mi je tudi približen naslov.

Torej kar urno. Že sem hitel s tramvajem. Bilo je poldne. Vse je bilo nabito. Komaj sem se zagozdil med druge.

Ko se mi je zdelo dovolj daleč sem izstopil. Kar v neko trgovino sem stopil. Bili so Poljaki. Tudi oni so bili mojega obiska veseli, toda za "Martina" niso vedeli.

Nekdo mi je le dal neko navodilo. Torej naprej. Kar po tračnicah železnice sem jo ubral. Nazadnje sem se vjel v zagato samih železnih tirov, ki so tamkaj končali v zazidani lopi. Torej nazaj in na drugo stran.

Nisem imel malo opravka, da sem se premotal čez vse ograje v katerih sem bil vjet in nato spet od kraja. To pot sem naletel na neke Čehe, ki so vendarle vedeli nekaj. A napravili so najbolje, kar je bilo mogoče. Poslali so me na orožniško postajo, mimo katere me je peljala pot in tako sem se srečno znašel na pragu "Martinovem". Pa preje kot on me je pozdravila sodrga otrok s pozdravom, ki ga poznamo tudi iz Buenos Airesa. Razcapanci so z vsem svojim bitjem dokazovali, da je v mestu mnogo bede in zanikrnosti.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Sporazum med Srbi in Hrvati je bil dosežen in je s tem rešena najbolj važna notranja zadeva Jugoslavije. Hrvatje so dobili samostojno banovino, ki obsega vse večinsko hrvaške dežele. Nova banovina ima 66.000 km² s 4.424.000 prebivalcev. Ker so rekatere pokrajine zelo mešane, je tako prišlo v to banovino 886.000 Srbov. Približno toliko je pa Hrvatov ostalo izven meja te banovine. Dobili bodo Hrvatje široko samoupravo, in bo njihov položaj sličen temu, kar so imeli Ogrji v bivši Avstro-Ogerski. Iste pravice dobimo tudi Slovenci v Sloveniji.

Sestavila se je žetudi nova vlada, katere podpredsednik je dr. Maček. Slovence zastopa v vladi dr. Krek Miha.

Jugoslovanska radio postaja na kratke valove, katero moramo poslušati tudi tukaj, deluje sedaj direktno. Doslej smo slišali Beograd preko Berlina. Sedaj lahko poslušamo glas iz domovine naravnost in sicer vsak drugi dan od 8.30 do 9.15 ure zvečer. Postajo dobiš na kratkih valovih tam, kjer je na dolgih radio Splendid.

Dr. Izidor Cankar, jugoslovanski minister, je nameraval odpotovati v domovino. V ta namen si je rezerviral že kabino na ladji. Namen potovanja je bil privatnega značaja. Čisto brez podlage pa je bilo mnenje, ki so ga nekateri imeli, da pomeni to kako predstavitev. V sedanjih razmerah seveda en more potovati.

VELIČASTEN POTEK 6. MEDNARODNEGA KONGRESA KRISTUSA KRALJA

Slovenski narod je doživel veliko čast in odlikovanje, da se je v njegovem središču, v naši beli Ljubljani, vršil vpričo papeževnega odposlanca kardinala Hlonda in zastopnikov 19 narodov 6. mednarodni kongres Kristus Kralja. Na najbolj svečan in veličasten način je naš mali narod z zastopniki drugih narodov manifestiral za kraljestvo Kristus Kralja. Kongresni dnevi v Ljubljani so bili nad vse veličastni in se celo zastopniki velikih narodov niso mogli načuditi, da zmore slovenski narod nekaj tako velikega. Občudovali so iskreno vernost in nehlinjeno pobožnost slovenskega kmeta, delavca, obrtnika in izobraženca, brezhibno organizacijo, v kateri je kongres potekal, in naš slovenski Stadion in bodo ponesli čast in hvalo našega naroda daleč preko mej drage nam Jugoslavije.

Pri kongresu je šlo v prvi vrsti zato, da z vso nujnostjo poudari potrebo, da se posamezniki, narodi in države oklenejo Kristus Kralja in da skušajo uresničiti Kristusova načela v zasebnem in javnem življenju. Kongres v Ljubljani je nam Slovencem in vsem narodom na svetu z vso silo zaklical: "Sprejmite Kristusa za svojega Kralja, sprejmite Njegov sladki jarem, zakaj edino le v Njem je naša rešitev. V Njem je rešitev nas samih, v Njem je rešitev narodov in držav, v Njem je rešitev svetovnega miru."

Človeštvo se mora zbrati okrog prestola Kristus Kralja, zakaj v nikomur drugem ni rešitve. Ni naše rešitve ne v napredku in izobrazbi, nev tehniki in gospodarstvu, ni rešitve v strašnih vojnah, rešitev je edino v Njem, ki je naš Kralj, Gospod in Bog. Oh, da bi se sleherni zavedal te resnice! Naj bi vsak v luči te resnice preoblikoval svoje srce in svojo dušo in naj bi tudi preobrazil svojo bližnjo okolico, predvsem svojo družino. O, da bi se zavedli te velike resnice tisti, ki vodijo usodo narodov in držav! Vsa zakonodaja mora biti prežeta s krščanskimi večnimi načeli, prav tako pa tudi vzgoja naše mladine v šoli, naše časopisje, tovarne, obrtniške delavnice itd. Povsod mora vladati Kristusov duh. Naj bi ta klic 6. mednarodnega kongresa vedno ostal v spominu vsem.

*

Mednarodni kongres Kristus Kralja v Ljubljani se je pričel 25. julija 1939. Začetna slovesnost se je pričela s klicanjem sv. Duha, nakar je imel škof dr. Rožman krasen govor. Sledila je "Mogočno se dvigni" in nato so bile litanije Imena Jezusovega.

Zvečer ob 20 so odlični udeleženci kongresa napolnili veliko dvorano hotela Union. Za predsednika zborovanja je bil izvoljen vseučiliški profesor in bivši naš poslanik v Washingtonu dr. Leonid Pitamic. Ta je v nagovoru med drugim poudaril namen mednarodnih kongresov Kristus Kralja. Doprinesiti morajo svoje k obuditvi krščanske zamisli v srecih vernikov, da krščanstvo s praktičnim življenjem pokažejo tudi tistim, ki ga ne poznajo, a tudi onim, ki so ga poznali, a so nanj pozabili. Kristus naj vlada v naših srecih, nad našim duhom in nad našo voljo.

Za tem je povzel besedo najprej v francoščini, potem v nemščini podpredsednik stalnega odbora za kongrese Kristus Kralja kanonik dr. Friderik Mack iz Luksemburga, ki je poudaril: Program kongresa: poučiti, razširiti in uveljavljati hočemo smernice papežev za krščansko obnovo današnjega časa. Na koncu je pred-

sednik prebral brzojavko, ki jo je poslal iz Begunj pri Lescah predsednik senata dr. Anton Korošec, želeč kongresu mnogo uspeha in božjega blagoslova.

Že prvi dan kongresa, 25. julija, so prispeli v Ljubljano mnogi cerkveni in drugi dostojanstveniki. Prišlo je pa tudi s posebnim vlakom okrog 500 goriških rojakov, ki so jih, kot brate po krvi in jeziku, pozdravili z največjim veseljem.

Sreda, 26. julija

Ljubljana se je odela v narodne in papeške zastave. Mnogi so okrasili hiše tudi s cvetjem in zelenjem. Ogromna večina trgovcev je postavila v izložbena okna Kristusove kipe, ali pa dragocene podobe. Mnogi so izložbena okna sijajno ozaljšali in razsvetlili. Zelo redke so bile hiše, ki se za kongres niso zmenile. Zato vsa čast Ljubljani in njenemu zavednemu prebivalstvu!

Kongresni dan se je začel s službo božjo v stolnici, kjer je v nabito polni cerkvi pridigal predstojnik dijaškega kolegija v Parizu l'abbé Richard. Dopoldne je bilo v Unionu zborovanje, kjer sta govorila o potrebi notranje obnove dr. Laros iz Koblenca in vseučiliški profesor dr. V. Korošec. Popoldne sta o istem vprašanju ognjevitno predavala l'abbé Richard in pater Pellegrini. Zvečer je bilo v frančiškanski dvorani nad vse pričakovane dobro obiskano predavanje španskega duhovnika don Sancha, ki je razgrnil pretresljivo sliko španske državljanske vojne in volje do vsestranske obnove španskega naroda. Tam je bil tudi pozdravni večer zastopnikov vseh na kongres došlih narodov.

O mraku so bile večerne pobožnosti po raznih cerkvah. Ta dan je prišel na kongres Kristus Kralja tudi kitajski škof misijonar Damian Čeng iz Čau-tunga. Kitajski škof Čeng deluje v apostolski prefekturi, v kateri tudi že dolga leta pastiruje naš misijonar Jožef Kerec. V istem območju delujejo slovenske šolske sestre iz Slovenske Bistrice. Čengovo škofijo vodi za časa njegove odsotnosti slovenski rojak misijonar J. Kerec. Kitajskega škofa so množice, kjerkoli se je prikazal, izredno toplo pozdravljale, saj je napravil zelo dolgo in naporeno pot. Vozil se je v tretjem razredu že od 11. aprila.

Četrtek, 27. julija

Ob 7 zjutra je bila v ljubljanski stolnici služba božja, ki jo je opravil dubrovniški škof dr. Carevič. Pridigal pa je msgr. Jemelka iz Olomuca, in sicer v češkem jeziku. Ob 9 je sledilo poučno zborovanje. Unionška dvorana popolnoma zasedena! O vzgoji novega nraynega rodu sta govorila generalni vikar M. Quenet po francosko, ravnatelj Tadej Galdynski pa v poljskem, francoskem in nemškem jeziku. Pri popoldanskem zborovanju je o krščanski vesti v javnem življenju nad vse zanimivo govoril nadškof dr. Josip Ujčić v hrvatskem jeziku, p. Ledit S. J. po italijansko, msgr. dr. Pfeifer, kanonik iz Krakova, pa po latinsko.

Zvečer so bile večerne pobožnosti po cerkvah, v frančiškanski hiši božji pa je bil koncert slovenske nabožne pesmi, prireditelj ljubljanskega glazbenega društva.

Petek, 28. julija

Zjutraj je bila zopet v stolnici služba božja s pridigo v poljščini. Poučna predavanja so tolmačila vprašanje: "Laik v cerkvi" in so nastopili kot govorniki: dopoldne Poljak dr. Swiezawski iz Lvova in Hans Wirtz iz Luzerna v Švici, popoldne pa madžarski jezuit p.

Ljubljana. Tivolijski park s ljubljanskimi uradom v ozadju

Ljubljana je bila one dni imenovana po vseh katoliških deželah Bangha in dr. Stanislav Žitko. Ob 7 je bil sprejem kardinala-legata Hlonda.

V Št. Ilju sta kardinala sprejela odposlanca iz Ljubljane ter ga v posebnem avtu spremlila v Maribor.

Odposlanec sv. očeta so tako v Mariboru kakor v Celju priredili zelo slovesen sprejem, nad vse lepo in prisrčno pa je slovenski narod počastil kardinala Hlonda v Ljubljani. Na kolodvor so prišli najvišji predstavniki cerkvene, civilne in vojaške oblasti. Kolodvorsko poslopje je bilo lepo okrašeno. Potrojena je bila častna četa pehote v paradni uniformi z zastavo 40. pehotnega polka. Ko je škof dr. Rožman predstavil kardinalu zbrane odličnike, je kardinala pozdravil zastopnik zunanje ministra dr. Goljas.

Dobrodošlico kardinalu je izrekel tudi ljubljanski župan dr. Adlešič, nakar so se odličniki odpeljali na Marijin trg.

Davno že pred napovedano uro so se začele na Marijinem trgu in po vseh ulicah do stolnice zbirati velike skupine ljudstva. Z vseh stranskih ulic so se zlivale na Marijin trg, ki je bil kmalu poln veselo pričakujoče množice. Po šesti uri so se začeli zbirati lepo urejeni sprevodi organizacij, kongregacij, narodnih noš, vsaka skupina je prišla s svojo zastavo, in okrog 7 je bil ves prostor pred frančiškansko cerkvijo eno samo morje slikovite množice.

V tem živahnem pričakovanju je zaorilo po Miklošičevi cesti in med frančiškansko cerkvijo in Urbančevo trgovino so se pokazali prvi avtomobili. Kardinal-legat s svojim spremstvom je bil sredi množice, ki je zaorila v burnem pozdravu. Z Grada so zadoneli topovski strelji, z zvonikov so peli zvonovi, goste množice ob straneh ulic so neprestano pozdravljale papeževega odposlanca. G. prošt Ignacij Nadrah je nato v stolnici prebral pismo, s katerim je sv. oče imenoval kardinala Hlonda za svojega odposlanca na kongresu. Ob zaključku te cerkvene slovesnosti je vsa množica v stolnici navdušeno zapela "Povsod Boga". Nato je kardinal legat v sprevodu odšel iz stolnice in se vsprememstvu ljubljanskega škofa dr. Rožmana med neprestanimi vzkliki množice odpeljal v Križanke, kjer je med kongresom stanoval.

Govor papeževega odposlanca

Kardinal Hlond je imel svoj govor v francoščini, poljščini, nemščini in italijanščini, ter ga je med burnim pozdravljanjem zaključil z naslednjimi, prekrasnimi izvajanjem v slovenščini:

"...Predragi mi bratje Slovenci! Ta veličastni in spodbudni kongres ni mogel najti boljšega mesta kot tu pri vas, na tej vaši lepi in blagoslovljeni zemlji, polni sonca in vere, prelestnih barv in verskega zanosa. Saj pa je namen kongresa ta, da podkrepi in privede do zmagovitih uspehov delo, s katerim naj bi se narodi odvrnili od brezboštva in odpada od Kristusa ter se vrnili k razo-

deti Resnici od poganstva, ki se na novo poraja, k popolnem krščanstvu; od materializma in laicizma k življenju po veri; od naturalizma k stvarnim nadnaravnim dobrinam, s katerimi naj bo prepojeno vsakdanje življenje; od nasilja in moralnega zatiranja k resnični svobodi vesti; od uničujočega barbarstva k napredku v krščanski omiki. Toda, kje naj vsi ti sijajni in času tako primerni nameni kongresa, te nujne resolucije in sodobnosti prikladne zahteve najdejo bolj naraven in učinkovit izraz kot pri vas, na tej prijazni zemlji trdne vere, katoliških tradicij, apostolske podjetnosti in cvetočega življenja. V imenu svetega očeta vam torej prinašam očetovski pozdrav kot znamenje njegove posebne ljubezni do vas, Slovenci in Jugoslovani; najodličnejša pohvala veljaj neumornemu pokrenitelju tega veličastnega kongresa, vašemu gorečemu škofu ljubljanskemu, in vsem preodličnim in marljivim jugoslovanskim škofom, vaši odlični duhovščini, neutrudljivim in podjetnim organizacijam tega kongresa. Tudi kot Poljak in vaš slovanski brat vam čestitam k temu kraljevskemu prazniku pred obličjem sveta. Iskreno želim, naj blagoslov teh svetih in gorečih dni preučevanj, molitev, čiščenja, svetih obhajil in zadoščenja pride na bas, predvsem na škofo in duhovščino, na vašo domovino, na Njegovo Veličanstvo vašega kralja. Večni kralj vekov in narodov naj vas ohrani v miru, naj vam da prosep in blagoslovi nemoten razvoj, ki ga ustvarjate z vašimi in verskimi močmi. Živel Kristus Kralj v življenju narodov! Živel Kristus Kralj v apostolstvu Cerkve! Živel Kristus Kralj v skrivnostnih podvigih vernih sre! Živel Kristus Kralj, za katerim vede ali nevede hrepeni dvajseto stoletje!

Slovenski otroci se klanjajo Kristusu Kralju

Dne 29. julija je bila po 8 zjutraj pobožnost slovenske mladine na Stadionu.

Kmalu po 7 ob lepem in sončnem jutru so se začele zbirati velike skupine šolske mladine, učenci in učenke, ki so prihiteli se klanjat Kristusu Kralju miru na VI. mednarodni kongres. Iz vseh krajev Slovenije, tudi od najoddaljenejših so prihiteli dečki in deklice, da se udeležijo veličastne manifestacije našemu Kristusu. Kongresni trg od nunske cerkve tja doli do vseučilišča je bil nabit in natrjan mladega življenja. Vse je bilo veselo. Nekateri dečki, tudi skromni, so prišli kar bos, samo da vidijo lepo slovesnost. Prišli so otroci iz Bohinje, ki so vzbujaali s svojimi narodnimi nošami veliko pozornost. Deklice — 16 po številu — so bile oblečene v bohinjsko narodno nočo. V dolgem sprevodu, na katerega čelu je korakala salezijanska godba, so se vrstili otroci po posameznih šolah in krajih. Vsaka občina je bila prav častno zastopana. Lep je bil pogled na skupino deklic, ki so nosile razne prisposodbe Kristusa Kralja. Najprej je neka deklica nesla monštranco, sicer ne pravo, toda lepo iz papirja narejeno, druge so nosile kelih, tretje križ, ovit v beli prt, četrta skupina iz vrvi spleten bič, in naslednja skupina je nosila trnjevo krono in še druge znake trpljenja in poveljanja.

Tega sprevoda se je udeležilo najmanj 5000 šolske mladosti. Bila je tako prva javna manifestacija za našega Odrašenika.

Temu velikemu, mirnemu, a veličastnemu manifestacijskemu sprevodu pa so se priključile še močne skupine, ki so čakale v Dalmatinovi ulici, na Masarykovi cesti in na Bleiweisovi cesti. Velike skupine šolske mladosti so že izstopile na gorenjskem kolodvoru in so se sprevodu priključile z Bleiweisove ceste. Mladinske manifestacije se je udeležilo nad 20.000 šolskih otrok.

Slovenska mladina se je posvetila Kristusu Kralju. Od vseh strani je prihitala, iz zelene Štajerske, s senčne

Dolenjske, z Gorenjskega, vase zamaknjenega Notranjskega, še celo iz ravnega Prekmurja je prišla.

Kakor plaz, ki se utrga v gori in pomirjen polzi v dolino, so se spuščale čete mladega rodu, stopale druga za drugo in naraščale v areni, dokler niso do kraja, glavica pri glavici napolnile ogromnega štirikotnika. Belo in sinje, zeleno in rdeče, pisano, vrsta je stopala k vrsti, kakor pisana preproga. se je zdela živa ploskev. Okrog oltarja so se v polkrogu na črtah razvrstili v prelep venec fantki in deklice. Pred tribuno je stal krasen oltar. Boki Stadiona, mogočna betonska stojišča, ki v valu oklepajo zeleno dno, so bila polna najmlajšega narašaja, ob katerem so stali njih očetje in učitelji, vzgojitelji, prijatelji in prijateljice. Pogled, ki ga ni mogoče pozabiti!

Po krasnem, izklesanem govoru ljubljanskega vladike je pričela sv. maša, pri kateri so otroci za govornim vodjo izražali ponavljaje svete misli, ki spremljajo bistvene dele svete daritve. Cela vrsta duhovnikov je pri sv. obhajilu desettisoče naših mladih in najmlajših obhajala. In starejši so z vzvišenih pobočij ganjeni gledali ta nepopisno pretresljivi, enako ljubki, kakor mogočni prizor. Bili so to trenutki, ko je vsak v sebi začutil, na čudovit način vzpodbujen po tej dobri, nepokvarjeni mladini, da se mora tudi sam, poboljšan in spremenjen in očiščen zaobljubiti Kristusu Kralju za vse življenje. Tisoči in tisoči, ki so stali na pobočjih, revni in bogati, dostojanstveni in preprosti, pa so začutili v sebi kakor živo dejstvo to misel: Slovenska mladina, ta sveži, zorni up vsega naroda, je Kristusova. Mladina pa je bodočnost naroda in kdor ima tako mladino, vekomaj ne bo propadel.

Zahteve, sprejete na kongresu

Dne 29. julija popoldne je bilo v veliki unionski dvorani zaključno zborovanje in so bili sprejeti sledeči sklepi:

1. Kongres Kristusa Kralja opozarja na duhovno krizo in njene usodne posledice, ki se javljajo v vsem življenju današnjega človeštva, na krizo, ki izvira iz čimdalje večjega razkristjanjevanja. Zato kongres zahteva, da se človeška družba vrne v krščanstvo in prešine s krščanstvom.

2. Smisel in namen te krščanske verske obnove naj bo, da se v vseh krščenskih razvije Kristusovo življenje v vsej globini in polnosti.

3. Zdrave in močne osnovne celice Katoliške akcije po prepričanju kongresa najbolj napredujejo, če se v laikih vzbuja zavest, da so po krstu vcepljeni kot živi udje v skrivnostno telo Kristusovo, če se vzgajajo k dejanskemu sodoživljanju Cerkve, predvsem v aktivnem sedarovanju v sveti liturgiji.

4. Kongres Kristusa Kralja vidi časovno najbolj perečo nalogo v tem, da se vzgoji nov krščanski rod, ki se bo z mladim ognjem, osebno odločil za Kristusa.

6. Kongres pozdravlja vse človeške iznajdbe, ki naj bi po božji volji služile v to, da ljudstva in narode zblížajo, obsoja pa pogostno zlorabo radia in tiska, ki med narode večkrat sejeta razdor, namesto da bi jih združevala.

Veličastna kongresna noč

Okrog 50.000 ljudi se je zbralo v soboto 29. julija zvečer na Stadionu, da prisostvujejo "Igru o kraljestvu božjem", pri kateri je sodelovalo okrog 4000 oseb. Kaj takega Slovenija z Ljubljano vred še ni doživela. Polni ganotja, pa tudi samozavesti so se po končani igri razšli tisoči po ljubljanskih cerkvah, da prisostvujejo nočnim molitvam za mir, se udeležijo polnočnice in prejmejo

sv. zakramente. Udeležba pri sv. obhajilu je bila naravnost ogromna, kar jedokaz, da je ljudstvo kongres Kristusa Kralja prav razumelo. Po župnijskih cerkvah v sredini mesta so se po polnočnicah skoraj povsod nadaljevale sv. maše v nepretrganem sporedu do jutra.

Višek kongresa

Dne 30. julija je bil glavni kongresni manifestacijski dan. Ljubljana je bila od zgodnjih jutranjih ur pa do srede popoldneva eno samo valovanje množic, ki so stremele vse v en kraj: na Stadion, saj se je spremenil te dni v nekako veliko svetišče slovenskega naroda. Kardinal-legat je daroval dopoldne na Stadionu kongresno sv. mašo, pri kateri je bilo ljudsko petje, in imel pri tej priliki tudi pomemben nagovor. Sodeč po razprodanih kongresnih knjižicah, se je udeležilo službe božje, okrog 70.000 ljudi. Na častni tribuni jesedelo 21 cerkvenih knezov, pet ministrov — zastopnikov kraljevske vlade; navzoči pa so bili tudi zastopniki vseh kulturnih ustanov slovenskega naroda.

Cerkveni knezi in njih zastopniki

VI. mednarodnega kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani so se udeležili naslednji cerkveni knezi:

Nj. Eminenca kardinal dr. Avgst Hlond, papežev legat in primas Poljske; Nj. Eminenca kardinal Piazza, patriarh beneški; msgr. Hektor Felice, nadškof in apostolski nuncij na jugoslovanskem dvoru; msgr. dr. Alojzij Stepinac, nadškof zagrebški; msgr. dr. Carlo Margotti, nadškof goriški; msgr. dr. Josip Ujčič, nadškof belgrajski; msgr. dr. Gregorij Rožman, škof ljubljanski; msgr. dr. Anton Akšamovič, škof djakovski; msgr. Rogerij Beaussard, pomožni škof pariški; msgr. dr. Kvirin Bonefačič, škof splitski; msgr. Ludovik Budanovič, škof subotški; msgr. dr. Viktor Burič, škof senjski; msgr. dr. Hugo Camozzo, škof reški; msgr. dr. Jos. Carevič, škof dubrovniški; msgr. Damjan Čeng, škof, apostolski prefekt v Čautungu (Kitajska); msgr. Ladislav Goral, pomožni škof lublinski; msgr. Kirilo Kurtev, škof, apostolski administrator v Sofiji; msgr. dr. Hieronim Mileta, škof šibeniški; msgr. Alojzije Mišič, škof mostarski; msgr. Michelangelo Nutti, škof aleksandrijski; msgr. Antonio Santin, škof tržaški; msgr. dr. Josip Srebrnič, škof krški msgr. dr. Ivan Tomažič, škof laavntinski.

Od zastopnikov škofov in raznih redov je prispelo še deset duhovnikov.

Sklep kongresa

V nedeljo pooldne so tisočglave množice vnovič zasedle Stadion, kamor je po tretji popoldanski uri kretnil eno uro dolg spreved raznih naših katoliških ustanov.

Ko je spreved, ki je štel do 20.000 ljudi, prišel na Stadion, so bile litanije Sreca Jezusovega, nato pa slovesna posvetitev in zahvalna pesem, ki jo je pel ves Stadion. Nazadnje je ljubljanski knezoškof dr. Rožman zaključil kongres z lepim govorom, v katerem je poudaril tudi sledeče:

V usodni dobi krščanskih narodov v Evropi se je vršil na naši lepi, miroljubni slovenski zemlji, ta kongres, v prvem letu vladanja papeža Pija XII., ki čuti v sebi klic božji, saj se trudi ohraniti mir med narodi iz duha medsebojne pravičnosti.

Naporom sv. očeta se pridružujemo vsi narodi, tudi naš mali narod, ki si ničesar ne želi bolj goreče in odkrito kakor mir. Zato smo preteklo noč porabili, da smo po vseh ljubljanskih cerkvah molili za mir in Kristusa Kralja prosili, da ohrani vsem narodom dragoceni dar miru.

Ob spominih svetogorske veselice

Spet je za nami en dogodek več v vrsti svečanosti, katere imamo na programu v proslavo svetogorske 400 letnice.

20. avgusta se je vršil oni festival, tako dolgo pričakovan. Bil je dan, ki bo ostal v lepem spominu.

Seveda je ostalo še marsikaj nepopolnega na tej naši prireditvi, ki pač nikakor ne more prestopiti iz skromnega v veliko, ker so pač naše okolnosti take, da nalezimo na ovire na vseh straneh.

Glavna ovira je seveda ta, da nimamo lastne dvorane. Zato so v tujih prostorih vedno neizogibne razne težave s predolgimi pavzami in še druge stvari.

Toda tudi to je že za nami in če je morda komu bilo kaj dolgočasno med predolгим odmorom, saj je imel kmalu nato lepo zadoščenje, ko je teklo čez oder nadaljno dejanje dnevnega reda.

Zamišljenega programa ni bilo mogoče izpolniti po načrtu. Treba jebilo pohiteti s petjem, ker se je nekaterim pevkam mudilo. Toda na vrsto je pa prišlo vse.

Kaj da je bilo na programu, je žetako vsem našim bralcem znano iz prejšnje številke naše revije.

Zelo lepo jebila podana otroška igrice "V kraljestvu rož". Tako obleke kakor nastop otrok je bilo nekaj lepega. Ker je bilo med občinstvom dober del, gotovo kakih 500 oseb, ki našega jezika ne razumejo, zato je bil tisti del nekoliko dolgočasen zanje, a mi ki smo mogli slediti igri, smo imeli zelo velik užitek, ko smo gledali te cvetoče obrazke in poslušali njih pojočo besedo.

Mnogi neslovenski udeleženci so prišli največ radi petja. In bili so zelo navdušeni. Posebno moški zbor je žel veliko priznanja. Argentinci lepo pesem pač radi slišijo, a za gojenje petja imajo malo smisla in zato je redko dobiti kak zbor, ki bi se mogel meriti z zborom Slovenskega doma, ki ga je tako lepo izvežbal pevovodja gospod Trebše.

Točka, ki je dvignila pravi vihar navdušenja, je bilo "Rajanje rož". Gospa Marija Kjudrova in Katarina Cotičeva sta imeli čez glavo dela, predno so bili cvetovi izdelani in predno je bilo rajanje navežbano. Občinstvo je na vsak način zahtevalo, da se tisto rajanje ponovi, toda čas tega ni dopuščal.

Med tem, ko je tekel čez oder film o slovesnosti, ki smo jo imeli v kapeli na Paternalu ob cerkveni 400 letnici Sv. gore, seni vstavilo navdušeno ploskanje. Saj je tudi res nekaj čudovitega, kako je to mogoče, da človek samega sebe vidi; to se nam je primerilo v filmu. In te domače obraze! Vsak trenutek novo presenečenje.

Dobremu našemu prijatelju dr. Berissu se pač ne moremo dovolj zahvaliti za ta lepi film.

Naša prošnja, naša želja, naš klic je, da vladajo zakoni Kristusovega kraljestva tudi v zemskih kraljestvih in državah. Zakoni Kristusovi so resnica, pravica, ljubezen. Resnici nasprotuje laž in prevara, pravici nasprotuje nasilje in krivica; ljubezni nasprotuje sebičnost in pretirano samoljubje — posamezno in narodno. Kristusovo kraljestvo je kraljestvo miru. Mir tega kraljestva pridi na zemljo in zveži razdvojene narode v eno božjo družino.

To nam daj, o Kristus Kralj!

Kardinal-legat Hlond se je naslednji dan zjutraj odpeljal preko Rakeka in Italije v Pariz. Pred odhodom je podal naslednjo izjavo:

"Navdušen in prepoln veličastnih vtiskov odhajam z mednarodnega kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani.

Podan je bil tudi film, kateri je bil povzet v isti dvorani, kjer se je naša slovesnost vršila, ob priliki, ko je bila ponovljena igra "Dve materi".

Lepo so bile podane tudi deklamacije. Tako tri deklice iz Dock Suda kakor Darinka Čehovinova, ki je deklamirala "Soči" katero so takoj za njo tudi zapeli.

Bojanovičeva Marija jeizvajala komičen ples "čevljarček", ki je tudi žel obilo priznanja.

Zaključna točka prireditve jebila uprizoritev svetogorske legende v treh slikah. To je bilo pa podano v španskem jeziku.

Prva slika se prične z idiličnim prizorom iz vaškega življenja, z rajanjem otrok in deklic. Nato sledi razgovor med deklicami iz katerega zvemo kaj se je v tistem času godilo in kako težko je bilo v deželi naši.

V drugi sliki nastopi Marija, ki utrujena roma na goro Skalnico. Med tem ko zaspri rajajo okrog nje angelei. Vso zmučeno najde Urška Ferligojeva, ki neznani gospej z vso ljubeznivostjo postreže. Gospa jo povabi na Skalnico.

Tretja slika je na Skalnici, ko se Marija Urški prikaže tako kakor je znano iz legende.

Vse dejanje spremlja petje Marijinih pesmi, predstavljenih iz slovenskega.

Ti prizori so bili nekaj čudovitega, kakor so bili podani. Gospa Marija Kjudrova, ki je dekleta vadila za nastop, je pokazala svojo zmožnost, pa tudi to je dokazala, da imamo dovolj ljudi za prav lepe in dovršene prireditve.

Pa tudi dekleta naša so pokazala, da so zmožne nekaj lepega pokazati. Samo vstrajnosti je treba za vaje, in tudi to je treba priznati, da so pokazale to pot zelo

Prizor iz prve slike dramatizirane svetogorske legende.

Vera slovenskega naroda se je vnovič izrazila z vso neprisiljeno čustvenostjo in sijajno cerkveno organizacijo. Okvir tega kongresa ni mogel biti bolj veličasten in učinkovit ter zato vsi inozemski udeleženci kongresa odhajajo z vaše zemlje polni občudovanja in z najlepšimi vtiski. Za mnoge izmed njih je bilo to, kar so videli, pravo odkritje, ki jim bo ostalo za vedno v neizbrisnem spominu. Poslavljam se od slovenskega naroda, njegovih pastirjev in predstavnikov oblasti z iskreno željo, da bi to, kar so storili za kongres Kristusa Kralja, rodilo obilen blagoslov božji na vseh področjih življenja. Zahvaljujem se Slovincem za vse veselje, ki so mi ga pripravili s kongresom, ter ginjen kličem: Na veselo svidenje!"

Živel Kristus Kralj!

veliko dobre volje in točno hodile k vajam.

Le malo preveč se je zavlekla vsa prireditev. Bilo je že čez sedem, ko jebilo konec.

Med odmori je igrala tudi naša godba. Mladi so še večinoma godeci, zato jim seveda ni všteti v zlo, če je kdaj kak glas malo pogrešil. Glavno njihovo delo je bilo: zabavati občinstvo. In to so storili v polni meri in tudi mnogo priznanja so želi.

Velika je bila množica naroda. Računajo, da je bilo 1200 ljudi. Kakih 500 jebilo neslovenskih; naših obrazov pa tudi od vseh strani. Pa je bilo na žal vreme tako, da je mnoge zadržalo. Bil je namreč precej mrzel dan in v ravno takem času, ko je bilo zelo veliko boleznih po hišah. Če bi bili mogli priti vsi, ki so želeli, bi bila ogromna dvorana premajhna.

Za vse te ljudi je pa bilo treba preskrbeti tudi kaj užitnega in sladkega.

Gospa Sannicheli — mama Vidina, ki je imela vlogo Marije — je poskrbela za prave "štrukeljčke". Le prehitro jih je bilo konec. Marsikdo je bil vesel, ko je dobil za 10 cent. nekaj tako dobrega. Naj se tudi jaz zahvalim še posebej dobri gospej za tako okusen dar.

Koliko pa je imela pota in skrbi gospa Fani Kerševanova, to ve samo ona. Bila je to pot spet "slovenska mati", ker ona je imela na skrbi postrežbo po dvorani. In kako hitro si jeznala poiskati deklet, katere je

s svojo robo poslala med občinstvo.

Njej in gospej Cotičevi se je v prav posebni meri treba zahvaliti za njuno požrtvovalno delo, ki sta ga vršili za to prireditev in na dan 20. avgusta v dvorani.

Kdo bi pa mogel naštetiti vse tiste, kateri so sodelovali za čim lepši uspeh! Tistim, ki so stavile v steklo svetogorske podobice, tistim, ki so dali dobitke za loterijo, ki so imeli razna pota.

Vsekako pa semoram še posebej zahvaliti g. Grmeku, našemu slavnemu kuharju, ki nam je pripravil tako slastnih tort za dobitke pa tudi za veselje igralkam, ki so bile deležne sadu njegovega dela.

Tudi dr. Kjudru se moram posebej zahvaliti za veliko delo, ki ga je vršil. On je namreč izoblikoval v pravem španskem jeziku dramatisirano svetogorsko legendo.

Prireditev je zares lepo uspela. Nekaterim je bilo žal, da jebila vstopnina tako nizka. Ne vem, če so oni kaj preplačali. Lepo bi bilo. Toda glavni namen prireditve ni bil, spraviti skupaj veliko denarja, temveč veliko ljudi.

Uspeh je pa vendarle dovoljen tudi v tem. Po odbitku vseh stroškov, je ostalo za šolo čistega 300 \$, ki so bili izročeni paternalskemu šolskemu odboru.

Janez Hladnik

V roženvenskem mesecu

Kaj pa Jože in Roža?

Saj smo že pozabili nanju. Gotovo ne veste kaj se je zgodilo. Ali sta se mar vzela?

Nista se ne. Saj sta se skregala. Da nočeta biti večna ženin in nevesta....

No, pa ju pustimo to pot. Zelo verjetno pa je, da se bosta spet letos našla v Novi Pompeji. Saj pravijo, da tjakaj romajo neveste in ženini tudi.

No pa nemislite, da je Nova Pompeja samo za tiste, ki bi se radi omožili... Za vse je zgrajena lepa cerkev roženvenske Marije v Novi Pompeji in zato bomo tudi mi Slovenci tudi letos, kakor prejšnja leta, poromali v Novo Pompejo na zadnjo oktobersko nedeljo.

*
Tam doma v jesenskem soncu tiho samevajo požete njive. Prazne čakajo semena za prihodnje leto, če niso že vzklile z novo ozimino. Živina si išče skromno pašo med jesenskimi podleski, ki vijolični oznanjajo tožno zimo, ki se bliža bolj in bolj; drevje pa je porumenelo... Tam v gozdnem bregu vidiš neskončno bogastvo jesenskih barv od temno zelene do škrlatnordeče.

Ko pa vtone sonce za gore in hladni mrak zavija dol in plan, se oglase zvonovi in vabijo k roženvenski molitvi. Petrolejke zabrle in plaho svetijo skozi tiho noč. Z njihovo lučjo pa sili skozi okno tudi polglasno mrmranje skupne molitve. Vsa družina je zbrana in kleče ponavlja češčenomarijo za svetomarijo in roženvenske skrivnosti, katere ponavlja tisti, ki prebira velike jagode častitljivega stareka molka, ki je eden najbistvenejših okraskov slovenskega doma.

Nemara da se kdo spominja ob tehle spominih tudi svoje duhovne lenobe, katero je bolj ali manj očitno pokazal, ko je bilo treba poklekniti k tej molitvi. Celo takih je kaj, ki so se tedaj izmaknili iz hiše.

Ne dvomim, da jim je danes spomin na tiste mirne jesenske in zimske večere lep in toliko lepši, kolikor bolj s sreem je kdo sodeloval pri oni lepi družinski po-

božnosti svetega rožnega venca.

Tam doma življenje danes ne teče mnogo drugače kot je tedaj, ko smo živeli mi doma tihe jesenske večere in zimske noči.

Med tem, ko je takole doma po naših planjavah in bregovih, smo mi ostali prav tako ljudje, kot smo bili tedaj, in kot so še oni naši tam doma, ki bolj živo čutijo globoko vrednost molitve, ker jim je tudi vera bolj močna v sreih.

Toda tudi nam je molitev potrebna in svetega rožnega venca ne smemo pozabiti.

Nekaj je gotovo med nami tukaj takih, kateri svoj molek hranijo le še kot spomin od drage matere; morda niti ne vedo prav, kje leži med drugimi stvarmi. Pa je zopet treba pogledati, kje je, in ga vzeti v roke.

Le poskusi zopet, če ga še znaš moliti, če ga še znaš še vzeti v roke, da ti ne bodo pretrde tedaj, ko naj bi ti ga dobra duša navila med tvoje otrple prste, ko bo zate sedanjosti konec.

Le prihitite vsi rojaki ono nedeljo 29. okt. v Novo Pompejo, kjer se bo vršil shod Slovencev in kjer naj bi tudi pomislili na veliko vrednost roženvenske molitve, na katero so nekateri tako močno pozabili.

Pričetek bo ob 16 uri 20 minut z molitvijo rožnega venca, nato sledi kakor navadno.

Po končanih litanijah bomo poromali v "camarín" kjer bomo zapeli prav po domače pa tudi prav iz srea.

ZOBJE TI NAGAJAJO?

Obrni se na našega prijatelja

Dr. ANDRES L. COPELLO

BRASIL 1057 v ponedeljek, sredo in petek od 3—8 ure.

RODRIGUEZ PEÑA 594 v torek, četrtek in soboto od 2—8 ure.

POCENI IN SOLIDNO

GLASOVI OD DRUGOD

JUGOSLOVANSKI MINISTER V SAO PAULO

Gospod Franjo Cvetiša, poslanik Kraljevine Jugoslavije pri braziljski vladi v Rio de Janeiro, je 14. julija prišel na uradni obisk v S. Paulo. Ko je izstojil iz vlaka, so ga obkolili predstavniki tukajšnje vlade, reporterji in številni jugoslovanski priseljenci z deco. Najprvi je pozdravil g. Edgard B. Pereira. V slovenščini je pozdravil deček Zdenko Gorkič, deklica Helena Volk pa v portugalščini.

Ta obisk g. Ministra naj bi zlasti pripomogel k poživljenju trgovine med Jugoslavijo in Brazilijo. Novinarjem je izjavil, da je važno ne samo za Jugoslavijo, ampak tudi za Brazil, da se osnuje direktna trgovina obeh držav, kajti doslej je ta trgovina na obojno škodo posredna.

Že isti dan popoldne je g. poslanika sprejel v posebni avdijenci interventor S. Paula. Potem je obiskal medicinsko fakulteto, bolnišnice, muzej, kačji zavod Butantan in druge važne ustanove. V soboto pa je njemu na čast interventor priredil kosilo; po kosilu je bil povabljen na nekako konferenco v sedež novinarskega društva. G. Cvetiša je bil svoj čas žurnalist. Tukajšnje novinarje je zelo zanimalo stališče jugoslovanske politike v sedanjih nevarnih časih. Tudi tem je g. minister ustregel s sledečo izjavo:

“Problem jugoslovanskega zedinjenja je podoben tistemu kar se je že zgodilo v Italiji ali Nemčiji: spojitev raznih narodov, ki jih je zgodovina formirala, družila in razdvajala.

“Jugoslavija je Kraljevina svobodoljubnega ljudstva. Predominantna stranka je kmečka, konservativnega duha. Država predstavlja tudi prilično vojno moč v sreči evropskega kontinenta, v vojašnici pa prevladuje oni duh družine, kateri se opaža v celokupni narodni organizaciji.

Jugoslovanski kmet je nesel v kasarno ljubezen svoje družine in naroda. Vsak vojak je branilec svoje zemlje, svojega ognjišča; tako se je utrdila tista mogočna sila, ki se ni in se ne bo ustrašila kakršnekoli borbe za obrambo in zlato svobodo domovine. Jugoslavija hoče živeti z vsemi narodi v prijateljskih odnosih, a odbija vsako vnešeno ideologijo.”

Isti dan zvečer ob pol 8 je pa g. minister govoril na radio najprej v portugalskem jeziku. Zahvalil se je za lepi sprejem in izrazil svoje upanje na skorajšno svidenje.

Nato je spregovoril v našem jeziku, pozdravil je jugoslovansko kolonijo in ji želel dobrih uspehov, ter se zahvalil za zanimanje ob njegovem obisku.

Naš g. poslanik je imel skrb za to, da uredi prepotrebno trgovino. Prav tako je pa imel pri sreči to, da pride čim več mogoče v stik z jugoslovanskimi izseljenci, ter da vidi prav od blizu njihove težnje. Tudi mene je zadela čast, da sem prišel z njim v pogovor. Bilo je to v nedeljo med 9 in 10 uro. Malo sitno mi je bilo iti v “Esplanado Hotel”, ko nimam nobenega visokega naslova, na rokah pa nosim odlikanja, ki mi jih je včeraj vtisnilo apno. Diplomatski hotel Esplanada stoji prav na vrhu in na visokem drogu je plapolala jugoslovanska zastava, ki mi je kazala pot. Tam je šenpavelska vlada sama dala ministru stanovanje.

Ko sem se predstavil ministru se je zanimal za stanje in potrebe naše jugoslovanske kolonije v S. Paulu. Na vprašanje ali misli jugoslovanska vlada postaviti kakega konzularnega zastopnika, je rekel da bo, ko se vrne v domovino, kamor misli odpotovati prav v kratkem, razpravljaj, na merodajnih mestih.

Gotovo je, tako je zvenelo iz njegovih besed, da ta posel ne bo poverjen komu izmed tukaj živečih, ker bi to spore raje poglabilo kot izravvalo.

Ob 10 uri s eje g. minister v spremstvu dodeljenag pobočnika in g. Ivana Vranjaca odpeljal v dalmatinsko kolonijo na Belem, kjer ga je pričakovalo mnogo Jugoslovancev. Sestanek se je vršil v dvorani, pred katero je plapolala jugosl. zastava.

Burno aplavdiran je stopil na oder, se zahvalil za sprejem in vso ljubeznivost.

Na njegov poziv, da naj se oglase tisti, ki bi želeli z njim govoriti, se jeprijavila dolga vrsta. Prisluhnil sem, kake zadeve imajo. Večinoma je bilo vprašanje o potnih listih in drugih sličnih zadevah.

Peveci so se zbrali in zapeli nekaj narodnih pesmi. Ko so odpele “Jugoslavija naša mati” je g. minister stopil med prisotne in porazdelil jugosl. cigarete, kar jih je xe imel. Zaželel si je še pesem “Hej Slovani”. In vse je pelo. On je pa vsem stiskal roko in želel obilo sreče.

Ob 4 pop. je prišel na povabilo v “Clube Portuguez”, kamor so ga povabili rojaki iz naše Primorske, katerih deca je priredila lep sprejem s “interessante festa artistica”, kakor so naglašali tukajšnji časopisi, s raznimi recitacijami in igrice. Posebno je bilo nad vse lepo, ko je stopal po dvorani na rezervirani prostor med špalirjem dece, ki ga je pozdravljala z jugoslovanskimi zastavicami.

Res je, da je med nami malo edinosti. Pa vendar se je prepričal g. minister, da ni še vse zamujeno in ga je ta lepa prireditve zelo razveselila.

Hoteli smo vsaj te kratke tri dneve, ko smo imeli g. Cvetišo v naši sredini, biti to kar smo: JUGOSLOVANI. Da bi bili vedno in taki ostali!

Ob 9. zvečer je odhajal na svoje mesto v Rio de Janeiro. In tudi tedaj so prihitali poleg vladnega zastopstva mnogi jugoslovanski priseljenci, da želijo g. ministru srečno pot.

*

Minister Frano Cvetiša, ki je predal svoja akreditivna pisma g. Vargasu, predsedniku Republike Brazilije 28. februarja t. l., se je rodil v Dalmaciji 22. oktobra 1884. Študje je izvršil na univerzi v Zagrebu, v Pragi pa filozofijo, njegov profesor je bil dr. Masaryk, poznejši predsednik češkoslovaške republike. Pravo je študiral v Dijonu na Francoskem.

Minister g. Cvetiša se je tudi bavil z novinarstvom, bil je urednik v Beogradu, kakor tudi autor raznih političnih, gospodarskih in finančnih del.

V diplomatski službi je že od leta 1918, ko je bil jugoslovanski delegat na mirovnih konferencah v Parizu. Pozneje je bil generalni konzul v Bratislavi, Pragi in Hamburgu, 1920. odpravnik poslov v Budapešti, tajnik Poslaništva v Varšavi, šef na Zunanjem ministerstvu v Beogradu in najzadnje Poslanik v Čile od koder je bil premeščen v Brazilijo, v Rio de Janeiro, kjer dosedaj še ni bilo jugoslovanskega poslaništva in ne konzulata.

*

Jugoslovansko konzularno zastopništvo od osvobojenja do danes v Braziliji: Od 1918—1926 brez nikakega zastopništva; od 1926—1927 Francoski konzulat; od 1928—1929 Jug. honorarni konzul Venceslav Paeta; od 1929—1930 Jug. generalni konzul Nastas Ilić; od oktobra 1930 do februarja 1931 hon. konzul Paeta in nekaj mesečev v letu 1938 g. Todić, dopisnik Soc. politike in Nar. zdravja.

Franjo Cotic

Že dve leti sta minili, ko je legel v grob nepozabni ljubljanski vladika A. B. Jeglič, ki je podelil sveto birmo 300.000 Slovincem. Slika nam kaže dr. Jegliča v Domžalah malo pred smrtjo.

Uredništvu "Duh. Življenja"!

Najprej torej prav srčna hvala za Vašo krasno revijo, ki mi vsak mesec prinese toliko veselja in pouka. Imel sem pred leti v Rio de Janeiro prijatelja francoske narodnosti, ki je dobival iz svoje domovine znani tečnik "Le Pelerin"; prebiral ga je tako pazljivo, da sem se mu moral čuditi. "Niti ene besede ne opustim in še številke strani prečitam" — mi je rekel — "sej je to edini pozdrav, ki mi ga domovina pošilja!" Nekaj sličnega se godi meni in mislim, da vsakemu zavednemu Slovenceu v Ameriki, ko čita Vaše "Duh. Življenje". Ne rečem, da bi čital tudi številke strani, ker so teenake skoraj po celem svetu. Vse drugo pa, od golih oglasov do globoko poučnih in duhovnih Vasih spisov, je dragocena in sveta stvar, ker je krščanska in slovenska beseda. Torej hvala Vam tisočera za preteklost in tudi za bodočnost.

Razveseljiva novost v naši vsakdanjosti je bil obisk v S. Paulu ministra Fr. Cvetiče, ki je prišel sem na uradno vabilo vlade 13. juiija t. l.; naši, skupno s Hrvati so ga prav lepo in slovesno sprejeli, in eden najlepših prizorov je bil skupen pozdravni nastop otrok slovenskega tečaja pod vodstvom gospe Kadunčeve, kar so tukajšnji časopisi posebno ilustrirali in opisali.

Pozabil pa sem še eno: samo zabeležim jo brez opazk. V nedeljo 20. t. m. je tukaj v mestnem zrakoplovnem polju delal drizne letalske poizkuse in vaje mladoleten letalec Helio Marinček med občudovanjem ljudstva in vojaških oblasti. Kdo je ta Marinček, ne vem.

Končam priporočajoč se Vam v molitev, posebno zdaj ko se pripravljam na sprejem subdiakonata. Če Vam morem s čem postreči, si bom štel v častno dolžnost. Z globoko hvaležnostjo Vas še enkrat pozdravljam. Alojzij Zver, bogoslovec.

*

Prečastiti gospod Hladnik!

Oprostite, da Vas nadlegujem z malo prošnjo. Prosil bi Vas če Vam je znan naslov gospe vdove Mihanovič, katere pokojni mož je bil bogat mož v Argentini. Če Vam je znan naslov te gospe, bi Vas prosil, če bi naslov spopolnili, pridjali poštno znamko in pismo odposlali.

Jaz se nahajam kot misijonar v Transvaalu, Južna Afrika, in ker smo v precejšnji denarni stiski, bi se rad obrnil do usmiljenih slovenskih src, in prosil malo pomoči. Ker sem čital v Domoljubu, da je tista gospa premožna in radodarna, zato se tudi na njo z malo prošnjo obračam.

Parkrat mi je prišel v roke "Izseljeniški Vestnik" kjer sem Vaša sporočila čital in tudi naslov dobil. Sem tukaj čisto sam Slovence, med samimi domačini črnci, daleč proč od vsakega omikanega sveta. Glavno kar me z domovino veže je list Domoljub, katerega vsak teden brezplačno dobim.

Iz Južne Afrike pošiljam misijonske pozdrave Vam hvaležni in vdani Valentin Poznič.

KULTURNA KRONIKA

6. avgusta prireditve Slov. doma s sodelovanjem vseh slovenskih društev.

20. avgusta velik festival v proslavo svetogorske 400 letnice, katerega se je vdeležilo 1200 oseb. Program je bil delno slovenski delno španski.

26. avgusta koncert kubikovega pevskega zbora.

3. septembra proslava rojstnega dne kralja Petra II. z mašo v cerkvi Santísimo Sacramento in v pravoslavni cerkvi.

9. septembra koncert v prid Jugoslovanskemu domu na katerem je nastopil violinist Ljerkko Špiler, slovita pevka Klara Ivanič, oba iz Jugoslavije, in ruski pianist Jaša Rain. Koncert je nudil velik umetniški užitek.

Istočasno so priredili veselice v proslavo rojstnega dne Kralja Petra tudi Sekol I in Hrvatsko kulturno društvo.

10. septembra je bila proslava kraljevega rojstnega dne tudi v Rosariju s sveto mašo in prireditvijo.

...16. septembra akademija s sodelovanjem mnogih slovanskih društev, razen poljskih, ki so v znak žalovanja izostala. Vršila se je v gledališču "Verdi".

Pred petimi leti 9. oktobra je padel v Marseille-ju kot žrtev atentata jugoslovanski kralj Aleksander I. Bili so tedaj usodni

Las Breñas, 28 avgusta.

Spoštovani gospod Hladnik!

Čas je že da Vam enkrat pošljem to malenkost 2 pesov za Duhovno Življenje, obenem se Vam zahvaljujem, da ste mi redno pošiljali, da se niste ozirali na to, da Vam nisem o pravem času poslal. Želim, da bi Vam isto tako vsi, ki Vam dolgujejo, plačajo vaš trud, ker je edino berilo, ki nas spominja še na vero, kakor smo se učili še v domačem kraju in še zraven nam pri naša resnične zgodovine.

Tukaj nas je kakšnih 10 Slovencev. Vsi iz Bele krajine, ki se trudimo po čakrah. 3 leta so nas zadela zaporedoma zelo slaba, ampak vseeno nismo še obupali; še trdno delamo z msilijo, da se bo zopet obrnilo, kakor je bilo prej enkrat. Nadalje bi želel, da bi se tudi mi enkrat pogovorili z našim duhovnikom, ali te želje so zaman ker nas jepremalo in smo jako oddaljeni od Vas. Zaključim pisanje in Vas najlepše pozdravim.

Juan Šuklje

Kdor bi kaj vedel o spodaj imenovanem Emiliju, prosimo naj nam to sporoči.

Mendoza, C. Elena, 22 avgusta 1939.

Častiti g. Hladnik Janez.

Oprostite da Vas nadlegujem z mojim pismom. Mi se imamo dobro, hvala Bogu! In tudi Vam želimo mnogo dobrega. V imenu našega rojaka G. Andreja Skortiča bi Vas prosili, ako Vam je mogoče da stavite v Duhovno Življenje. Imajo sina, pa je minilo že 10 let, kar ne vedo nič o njem. Imenuje se Emilio Skartič. Oče in mati se pa imenujeta Andrej in Dora Skartič. Radi bi izvedeli kaj o njem, če še živi, ali je umrl.

Sedaj pa častiti g. Hladnik se Vam že vnaprej zahvaljujem in Vas pristrčno pozdravljamo jaz in cela družina.

Obenem prosim, da mi javite če Vam dolgujem Duhovno Življenje.

Andres Marusich

OPAZOVALEC

OB MLADEM GROBU

Ida Mavčeva, komaj 17 letna je zatisnila oči. Kolikokrat smo jo videli. Bila je mirna, polna ubranega obnašanja, z vsakim ljubezniva, vedno z mehkim smehljajem. Gotovo ni bila zmožna užaliti nikogar, tako se ji je bralo na obrazu in tako povedo tudi njeni domači.

Še dete je bila, ko je dala slovo svojemu rodnemu domu tam v Lokvi na Krasu. Polna upanja se je prizadevala, da bi čimprej mogla kaj koristiti svojim dragim domačim. Vsa vneta je bila za vse dobro. Agilna je bila v slovenskem društvenem življenju, a prav tako delavna je bila tudi v svoji bližnji okolici v Villa Pueyrre-

Ida Mavec, una de las más conocidas de las jóvenes eslovenas y que con mucho sacrificio contribuyó en todas las obras buenas de la colectividad; fué un tesoro para sus padres, un alma cándida con las amigas de su barrio; una fiel Hija de María; una cumplidora fidelísima con sus compañeras de estudios...

Ida Mavec ha desaparecido. En la madrugada del 20 de agosto se la llevó su madre celestial, dejando a los suyos el consuelo de un ejemplo hermoso y de una muerte dichosa.

¡Paz en su sueño eterno!

NEKAJ IZ PRIMORSKEGA

Zavarovanje delavcev je napravilo en korak naprej po novem italjanskem zakonu. Posebne nagrade so določene za poroko in rojstvo. Nagrada za novorojenčce znaša za moške po 700 lir, za ženske pa 500. Vse to pa le pod pogojem, da zakonca nista starejša od 26 let in da sta bila pred poroko vsaj eno leto zavarovana. Nagrade za novorojenčke pa se stopnjujejo. Za prvega otroka dobe starši 300 lir, za drugega in tretjega po 350, za vsakega nadaljnjega pa po 450 lir. Dobe pa to nagrado le tisti zakonci, ki so bili v zadnjih dveh letih pred otrokovim rojstvom zavarovani vsaj za eno leto.

Letina je pokazala dobro, tako zvemo. Po junijskem dežju se je močno popravilo. Če je žetev tako uspela, kot je pokazala, potem je bila tako obilna kot že dolgo ne.

Cene živini v Istri posnamemo po poročilu o sejmu v Pazinu. Nanj so pripeljali 407 volov, 305 krav, 12 telic, 11 konj, 75 oslov in 67 ovc. Voli so bili na pazinškem sejmu po 360 do 420 lir. Krave so bile po 340 do 400 lir, junice od 280 do 350, telice od 350—450 lir, konji po 800 do 2000, osli po 150 do 700, ovce pa po 80 do 180 lir.

Premog v Kosozah pri Ilirski Bistrici je mnogo obetal. Izkopavanja so začeli z veliko nado. Res so premoga v teh žilah našli precej, toda z njim niso bili zadovoljni, ker ni prvovrsten. Škoda pa bi bilo vseeno pustiti to bogastvo zakopano v zemlji in ne izkoriščeno, saj je potrebe po njem na vseh krajih dovolj. Zato so sklenili drugače. Z izkopavanjem niso prenehali, pač pa sklenili nakopani premog odvažati v posebne tovarne in ga tam primerno predelati, da bi bil uporaben. To predelovanje pa je preveč drago in so zato tudi opustili. Vendar pa niso prenehali z nadaljnjim raziskovanjem zemljišča.

Popisovanje vozil in sadnega drevja.

dón, kjer je bila med prvimi in med najzvestejšimi Marijinimi hčerami.

Letos je njeno mlado življenje začelo hirati. Toda nihče ne bi verjel, da je smrt tako urna. Zares je prišla kot tat ponoči. Saj prejšnji dan je bila še vsa polna načrtov. Bila je namenjena na svetogorško prireditev, na kateri je imela

tudi njena sestra Marica svoj delež. Pa je posegla v njene lepe načrte smrt in smo zvedeli 20 avgusta: danes zjutraj ob 5 uri je mirno v Gospodu zaspala.

Naj počiva v miru. Njenim žalostnim ostalim pa izražamo naše iskreno sožalje. Za pokojno bo maša na Paternalu 1. okt. ob 10 uri.

Vojno ministrstvo je v Italiji pred kratkim izdalo odlok, da se morajo popisati in pregledati vsa vozila in blago. Zato so bile sestavljene posebne popisovalne komisije. V skladu s tem odlokom so kmetje pripeljali povsod na občine, kjer so te komisije, na ogled in popis svoja vozila in blago, ki bi ga radi prodali na trgu. Občinski uradi so kmetom tudi sporočili, da morajo prijaviti sadno drevje in vinograde zaradi točnega popisa. Italijanske oblasti hočejo namreč natančno ugotoviti, s kakšnim premoženjem razpolaga Italija in kako bogata je njihova dežela. Vedeti hočejo, koliko kmet pridelava jabolk, hrušk, češenj, češpelj, koliko trt ima in koliko drugega.

V Pulju se bo vršila jeseni razstava narodnih ročnih del, katera ima namen pokazati tujcem posebnosti Istre, ki se v mnogočem loči od običajev in noš, kot se srečajo v Italiji. S tem bodo pač hrvaški in slovenski motivi v Istri tudi prišli nekoliko do veljave.

Jezero ob Soči. Pred kratkim sta začeli obratovati dve izmed treh turbin velike podzemne električne centrale v Doblarnju. Dela pri graditvi električne centrale v Plaveh gredo polagoma h kraju. Za to centralo so morali narediti velik jez, ki sega do železniške proge, katero so morali zaščititi z obrambnim zidom za primer, če bi voda le preveč narasla. Nastalo je jezero, ki se razteza proti Sv. Luciji ob Soči. Iz vode gledajo zdaj drevesa, kar pričča, da je bila prej struga nižje. Že nekoč, v predzgodovinski dobi, je bilo v teh krajih jezero, ki je segalo do Kobarida in dalje. Voda pa si je izkopala pozneje prekop in se je jezero kmalu odteklo. Prav ta prekop, ki ga je v predzgodovinskih časih izkopala voda sama, so zdaj spet zazidali in se tako pojavlja prav takšno jezero, kakor je bilo nekoč v teh krajih. Pri teh velikih gradbenih delih pa je značilno to, da so graditelji uporabljali kolkor se je le dalo, predvsem kamen in beton, le tam, kjer je bilo nujno potrebno,

so uporabljali tudi železo. To zaradi tega, ker v Italiji nimajo mnogo železa in bi ga morali uvažati, kar pa ne bi bilo v skladu z načeli avtarkije.

PREKMURSKE NOVICE

V Murški Soboti je bila 9. jul. tombola z dobitki v vrednosti 30.000 Din. Vseh dobitkov 1500.

Državne podpore za lendavski srez so določene takole in sicer v dinarjih: nasip v Dokležovji 30.000, most v Nedelici 30.000, župnišče v Kobilji 10.000, most prek potoka Günje 10.000, občina Hotiza 30.000, za popravlanje bregov, štete so razkopale pižmovke, 10.000, ceste 54.200, regulacija potoka Borosnaka v Lendavi 60.000.

Letočnji novomašniki v Slovenski krajini. — Balazie Matjaš, rojen na Hotizi 1. 1912. febr. 18. Klasično gimnazijo dovršo v Maribori, istotak v Maribori bogoslovje. Posvečen 9. julija v Maribori. Prvo sv. mešo je prikazal Vsegamogočnomi na Hotizi julija 16. Predgar: Zdravec Matjaš, župnik v Črensoveih.

Gjuran Jožef, rojen v Gomilicaj 25. jan. 1. 1913. 3 državno realno gimnazijo zvršo v Ljubljani, bogoslovje v Maribori. Posvečen 9. julija v Maribori. Prvo sveto mešo je prikazal Vsegamogočnomi 23. julija v Turnišči. Predgar: Kolenc Ivan, oskrbnik fare pri Gradi.

Erjavec Janoš, rojen v Satahovcih 22. marca 1. 1912. Gimnazijo zvršo v Ptuj, bogoslovje v Maribori. Posvečen 9. julija v Maribori. Prvo sveto mešo je imel 16. julija v Soboti.

Zelko Anton, salezijanec, rojen v Kruplivniki aug. 7. 1. 1911. Študije zvršo v Italiji i na Radni, bogoslovje pa v Turini, Italija, posvečen 2. julija. Prva sveta meša na Cankovi julija 9. Predgar: Oberžan Drago iz Maribora, po koga prizadevanji, gda je bio té kaplan na Cankovi, je zadoblo pozvanje v duhovniški stan.

Gutman Jozef, rojen v Bogojini 25. aprila 1. 1912. Realno gimnazijo in bogoslovje

VIII. MARIBORSKI TEDEN

dovršilo v Maribori. Posvečen 9. julija v Maribori. Prva sveta meša 30. julija v Bogojini. Predgar: Horvat Franc, oskrbnik fare v V. Dolencih.

Horvat Jožef-Mohor, iz reda sv. Frančiška, rojen v Sebeborcih l. 1913. jan. 8. Ljudsko šolo obiskavalo v Martjaneh, nižjo gimnazijo zvršilo v Soboti, višjo v Ptujih in v Novom mestu, bogoslovje v Ljubljani. V frančiškanski red stopilo l. 1927. Posvečen julija 2. Prva sv. meša 9. julija v Ljubljani. Predgar: P. Odilo Hanjšek, O. F. M.

Prosvetnim društvom v Slov. Krajini je kral. banska uprava določila sledeče podpore v Din.: M. Soboti 3000, Sv. Jurij 5000 za zidavo, za fant. odsek 500, Grad 15.000 za zidavo, Martjanci 2000, Rakičan za knjižnico 500, Tišina 3000, Črensoveci 1000, Bogojina z fant. odsekom skupno 2000 za zidavo štrte stene na domi, Beltince 2000, Hotiza 500 za knjižnico, Turnišče 10.000 za zidavo.

V Dubrovniku je bilo pri prvem sv. Obhajilu 118 šolarjev.

M. Sobota. Utopil se je v Muri g. Cipot; umrl je Čenar Franc, krojaški mojster.

V Vidoncih je umrl 73 letni Lorbek Valentin.

V Lendavi je ogenj uničil elektrarno. Škode je 200.000 Din, ki je krita z zavarovanjem.

V Cankovi je bila nova maša 9. jul. Posebno značilna točka je bila izročitev križa novomašniku. 30 dečkov je ta obred opravilo z zborna deklamacijo.

V Kobilju so doživeli letos, ko že imajo lastno faro, nepopisno veselje, ko je bila prvič telovska procesija. Za Antonovo so imeli lepo prireditev. Igrali so igro "Pri kapelici".

Iz Horjula zvemo, da je na potu k maši izdihnila 79 letna Kmetova mama iz Vrzdencev.

Na Ježici so 9. julija slavili 30 letnico Prosvetnega društva.

V Ptujih se je z velikimi svečanostmi slavila 700 letnica minoritskega samostana. 5 avg. je bil mladinski dan, 6 avg. so slavile verske organizacije, zlasti tretji red, 7 avg. je bilo veliko romanje na Ptujsko goro. Najpomembnejša točka programa je bila uprizoritev velike igre "Kuga", ki jo je spisal Petančič. Igrali so jo na Minoritskem trgu.

Sveti Križ pri Litiji je dobil novo društveno dvorano. Slovesnost se je vršila 25. junija.

Iz Cerknice javljajo, da je močno narastlo jezero zahtevalo dve žrtvi: dva vojaška častnika, oba doma iz Šabca. Prišla sta gledati notranjsko čudo in sta v jezeru utonila, ko sta se v njem kopala.

Letošnji lavantinski novomašniki. V naslednjem prinašamo imena letošnjih lavantinskih novomašnikov, dneve njihovih novih maš in imena pridigarjev:

Blazič Matija, 16. julija, Hotiza (župnik Zdravce Matija); Božič Bozidar, 23. julija, Celje, (kaplan Poš Franc); Drevšek Franc, 16. julija, Sv. Lovrenc na Drav. polju (p. Gabrijel Planinšek); Erjavec Janez, 16. julija, Murska Sobota (kaplan, Turnišče (žup. upr. Kolenc Ivan); plan Čergulj Stefan); Gjuran Jožef, 23. Gutman Jožef, 30. julija, Bogojina (župnik Horvat Franc); Prah Maks, 23. julija, Podčetrtek (prof. dr. And. Trstenjak); Grešak Mihael, 16. julija, Maribor (ravn. Hrastelj Franc); Zagradišnik Franc, 30. julija, Nova štifta (ravn. Richter Jakob); Žel Karel, 16. julija, Sv. Jakob v Slov. gor. (dekan Gomilšek Fr.).

Kar je za Ljubljano velesojem, to ima Maribor s to vsakoletno prireditvijo, katere namen je, pokazati sliko gospodarstvenega in kulturnega stanja druge slovenske prestolice in njegove okolice.

Posebno zanimiva točka letošnjega "tedna" je festival slovenskih šeg, običajev in noš, katerega so vsi obiskovalci sodili kot najoriginalnejšo stvar. Iz vseh krajev Slovenije v Jugoslaviji so prihitali, da pokažejo, kar imajo posebnega.

Letošnje razstave Mariborskega tedna nam kažejo še v veliko večji meri, kakor prejšnja leta, gospodarski pomen Maribora. Industrija, trgovina in obrt v Mariboru so se združile ter so podale tukaj v zgoščeni obliki uspel pregled mariborskega in zalednega gospodarstva. Predvsem se je postavila letos tekstilna industrija.

Zelo zanimiva je razstava mariborskih obrtnikov. Ponašajo se mariborski obrtniki lahko s tem, da so oni dali pobudo za ustanovitev Mariborskega tedna. Njihove obrtne razstave so bile predhodnice sedanjih razstav. Potem ko se je ustanovil Mariborski teden, so ga ravno obrtniki prvi z velikimi žrtvami podprli ter so mu ostali zvesti vsa leta. Njihova vajeniška in pomočniška razstava je vsakokrat ena glavnih atrakcij in tako je tudi letos.

Kakor vsako leto, je tudi letos Mariborski teden prvovrstna tujsko-prometna atrakcija. Intenzivno opozarja prebivalstvo cele naše države in tuje v inozemstvu na obisk Maribora. Kot tujskoprometno sredstvo je MT velevažna ustanova, ki rodi od leta do leta lepše sadove. Baš potem MT je bil podan v tujskoprometnem oziru Mariboru oni podvig, ki ga mesto po strukturi svojega miljeja, po zdravju svoje klime ter po krasotah svoje okolice zasluži. Na samem Mariborskem tednu pa je naš tujski promet reprezentativno zastopan s svojo razstavo, na kateri padejo zlasti v oči prekrasni posnetki naših najlepših tujskoprometnih krajev v ogromnih dimenzijah.

V sredini med kulturnim in zabavnim delom MT se je vsidrala humoristična razstava in gledališče "Totega lista", ki je bila letos svojevrstna atrakcija Mariborskega tedna. Razstava s svojimi odličnimi karikaturami slikarja Gospodnetiča ter gledališki nastopi pod vodstvom lastnika in urednika "Totega lista" Boža Podkrajška so izredno pripomogli k uspehu.

Narodni običaji na Mariborskem tednu
V soboto 5. in nedeljo 6. avgusta so bili razni nastopi na mariborskem stadionu. Temu prikazovanju slovenskih narodnih običajev in plesov je prisostvovalo do 15.000 ljudi. V prvem delu so nastopale štajersko-prekmurske skupine. Skupini iz Lancove vasi in od Sv. Marka pri Ptujih sta prikazali veselo-prešerne pustne narodne običaje z razigranimi Kurenti, Rūsami, Orači, Zlodeji, Raboli, plesači, medvedom, kokotiči-piceki itd., ki so zavili vse navzoče v prešerno pustno razpoloženje. Stare pustne maske, nenavadni običaji, vse to je pričaralo pred gledalce čudovito sliko slovenske vasi v pustu. Skupina od Sv. Jurja je prikazala skupinske obredne prizore iz vinorodnih slovenjgorskih krajev "Šterjak", ki se izvaja le še v Biserjanah, včasih pa je bil znan tudi v drugih krajih. Veliko presenečenje so pripravili Prekmurci. Skupina iz Beltincev pod vodstvom Matjaža Kovača je prikazala prave drugod pa zdavnaj pozabljene obrtniške "meštarske" plese "tkalečko" in "šoštarke" ter "gostüvanjske" plese "ša-

marijanko", "točak" in sedmokoračno polko "Po zelenoj trati" in nazadnje obredno kolo "Marko skače". Spremljavo je imela pristna prekmurska godba iz Beltincev. To, kar so pokazali Prekmurci s svojimi plesi, je bilo tako lepo in za nas nenavadno, da je ta skupina žela navdušeno priznanje in občudovanje. Nekaj čisto nasprotnega, kakor so bili ti štajerski obredi in igre, pa so nam pokazali Belokranjci. Vse njihove nastope je prevejala mehka lirika njihove pesmi in njihovega kola, v vsem se je poznalo, da so ti običaji in ti plesi še živa vsakdanost belokranjskega življenja. Skupine iz Črnomlja pod vodstvom Antona Graheka, iz Adlešičev pod vodstvom Jože Jankoviča, iz Vinice pod Oskarjem Maličem ter iz Metlike pod vodstvom župana Malešiča Ivana so prikazale "Zelenega Jurja", najrazličnejša kola, Kresnice, Most, Rešetca, Robčeece, Turn in Kurji boj. Posebno je ugajalo vsem gledalcem, da so nastopajoči med koli in igrami sami tako lepo ubrano prepevali in s tem pokazali, kako bogat zaklad narodnih napevov je še ohranjen v narodnih navadah naših Belokranjcev.

Sneg na Svetega Jakoba dan je zapadel v Kranjski gori in pokril senožeti, ko je bila ravno košnja.

Materina ljubezen. 46 letna poljska delavka Antonija Kalšek iz Slovenske Bistrice je imela 14 otrok, od katerih jih je še šest pri življenju. Dva njena sina služita sedaj vojake, eden v Mostarju, drugi pa v Nišu. Mater je prevzelo hrepenenje, da bi videla svoja sina, ki sta tako daleč od doma. Ni imela sredstev, da bi potovala k njima z železnice, pa se je podala na dolgo pot peš. Odsšla je v siromašni obleki in bosa od doma dne 1. maja, sedaj pa se je vrnila nazaj z obiska. Najprej je obiskala svojega sina v Mostarju, potem pa se je podala naprej na dolgo pot preko Črne gore in Srbije do Niša, od koder se je spet peš vrnila nazaj domov.

Tri dni je bila po starem običaju odprta jugoslovansko-bolgarska meja pri kraju Kadi Bogazu blizu Negotina. Od zore pa do poznega večera so bile te dni dvignjene zapornice, nakar so se smeli naši kakor Bolgari svobodno gibati na tujem ozemlju, ne da bi jim bila za to potrebna posebna dovoljenja ali potni list. Običaj izvira še iz časov pred svetovno vojno, vendar pa je bil ukinjen do predlanskega leta. Letošnja otvoritev meje je bila zelo slovesna. Na obeh straneh so se zbrali pravoslavni svečeniki, ki so opravili molitve za dolgo življenje jugoslovanskega ter bolgarskega kralja ob navzočnosti okrajnih glavarjev bližnjega bolgarskega in jugoslovanskega okraja in velike množice Jugoslovancev in Bolgarov. Takoj se je dvignila mejna zapornica, Jugoslovani so se veselili in zabavali na bolgarski strani, Bolgari pa na jugoslovanski. Tri dni, to je v petek, soboto in nedeljo so ljudje čez dan brez ovire prestopali mejo in med seboj tudi trgovali, nakar so jo naslednjega dne zjutraj spet odprli. S podobnimi slovesnostmi, kakor se je meja tisti petek zjutraj odprla, se je sledeči nedeljo zvečer tudi zaprla za eno leto.

Sadna letina v Sloveniji, če je donesla tako kot je obetala, je bila prav dobra v Prekmurju, brežiškem, krškem, ptujskem okraju in v šmarskem (štajersko). Gorenjska in Notranjska sta dali slabo, Dolensko malo bolje.

Prav dobro so povsod obrodile češnje in hruške. Banska uprava je vse poskrbela,

hovnik tržaške škofije. Dve leti je bil v Dutovljah (1902 do 1904). Pozneje je bil v Kringi v Istri. Po prevratu se je preselil nazaj v Jugoslavijo.

Ameriški Slovenec Gabriel Rus je pel novo mašo na Bledu, svojem rojstnem kraju. Študiral je v Ameriki in v Švici. Novomašni govor je imel škof dr. Rožman. G. Josip Kos, dekan v Biljani, je obhajal **Zlata maša v Brdih**. V nedeljo 6. avgusta so sončna Brda doživela redko slavje. Zlato mašo. Zlatomašni govor je imel slavljenčev brat g. Ivan Kos, župnik v Branciji in Gabrijah. Njegova beseda je navzočim vernikom šla do srca. Č. g. zlatomašnika jepočastil tudi sam sv. oče z brzojavko, katero je v njegovem imenu poslal državni tajnik kardinal Maglione.

G. zlatomašnik je po rodu Kraševce, Mahničev rojak. Rodil se je 13. marca 1865. v Kobdili. V ljudsko šolo so ga poslali daleč tja v rudarsko Idrijo. Gimnazijo in bogoslovje je dovršil v Gorici. Sv. mašniško posvečenje je prejel 28. julija 1889. Po novi maši ga je nadškof Zorn imenoval za kaplana v Biljani, kjer je danes dekan, a na željo kneginje Hohenlohe je šel v Devin, kjer je ostal šest let. Leta 1895. so ga premestili v Brestovico; ondaj je pastiroval polnih dvajset let. Vihra svetovne vojne ga je prisilila, da je zapustil ljubljani Kras ter se podal v begunstvo v Gmünd, v Bruck in Steinklamm. Ko so topovi utihnili, je prišel v Gabrije; 1. 1925. pa je bil imenovan za župnika in pozneje za dekana v Biljani. Po dolgih letih je torej prišel na mesto, ki mu je bilo določeno že koj po novi maši.

Slavljenca se tudi mnogi tukajšnji rojaki z veseljem spominjajo, posebno iz žalostnih begunskih časov.

Mizarska razstava. V Gorici je bila razstava domačih mizarskih izdelkov. Razstavljeno je bilo pohištvo za spalnice, sprejemnice, pisarne in šole. Napravljeno večinoma v modernem slogu. Cene so: spalnice od 1500 do 5000 lir, jedilnice okoli 4000 lir, kuhinje okoli 1500 lir. Vseh mojstrov razstavljalcev je 25; od teh je 16 Solkancev, eden pa iz Komna. Poleg že izdelanih predmetov opaziš tudi razne vrste domačega surovega in obdelanega lesa in več vrst lesa iz Abesinije.

Ognjena krogla na nebesnem svodu. Letošnje leto pa je res polno redkih, nebesnih pojavov. Kažejo se novi kometi, zvezdni utrinki padajo na zemljo, vreme pa je nepreračunljivo in polno neviht. Enega takih redkih pojavov so imeli priliko opazovati 8. avgusta na Pomorjanskem. Ob 10 zvečer se je na jasnem nebu prikazala ognjena krogla, mnogo večja od lune, ki se je z veliko naglico gibala v krogu. Iz žarečega vrtinca so na vse strani švigali dolgi žarki. Ko se je meteor kake pol minute tako vrtel, je v severovzhodni smeri švignil po nebu in izginil za obzorjem. Za njim se je potegnil veličasten svetel rep, iz katerega so se vsipala majhna ognjena telesa kot iskre. Pri vsem pojavu pa ni bilo slišati nobene gake poka, vse je minilo v nočni tišini. Meteor take velikosti je zelo redek gost našega neba. Opazovalci so najprej mislili, da je mesecu nekaj prišlo na misel in je ušel s svojega tira, toda ta je stal ves čas trdno na nebu, pa ni bil ne tako velik in ne tako svetel kot meteor.

700 letnica prihoda redovnikov minoritov v Ptuj je bila 6. avgusta. Prejšnji dan je praznovala ta jubilej mladina, za katero je daroval sv. mašo šibeniški škof dr. Mileta. Popoldne je bila predstava igre "Kuga". Zvečer je bila procesija s plamenicami. Nedeljsko svečanost, obstoječo

iz lepega spreveda, sv. maše s pridigo, zborovanja tretjerednikov in velikega koncerta pevskega okrožja, je psoetilo tudi mnogo uglednih osebnosti, med njimi ministra dr. Krek in Snaj ter cerkveni knezi dr. Tomažič, Mileta in Čeng. Na zborovanju tretjerednikov je govoril tudi podpredsednik narodne skupščine Mihelčič in urednik Terseglav.

Slovenska dekleta v Anglijo. Zadnje čase se je dobila nova privlačna točka za slovenska dekleta. London ima že sedaj nekaj stotin slovenskih deklet. Za stvar se je začela zanimati Rafaelova družba, ki je v avgustu letos priredila že drugi tečaj za dekleta, ki nameravajo v Anglijo,

da se priuče jeziku in tudi posebnostim angleškega gospodinjstva.

Na Svete Višarje so romali Slovenci iz Ljubljane zjutraj 12. avg.

Slovenjegeriški kmečki tabor se je vršil pri Svetem Lenartu na Štajerskem. Zbralo se je mnogo zavednih mož in fantov članov in somišljenikov kmečke zveze. Na prostem jebila podana velika igra "Slovenskega kmeta povest".

Primorska in Ljubljana. Poročajo, da so obmejne oblasti zelo velikodušno postopale, ko se je vršil v Ljubljani velesojem in kongres Kristusa Kralja in so tako zelo številno pohiteli Primorci v Ljubljano ob priliki navedenih svečanosti.

Pogled na vdeležence prvega jugoslovanskega koncerta v dvorani doma Jugoslovanskega podpornega društva. Vršil se je 9. sept.

V Montevidenu je jugoslovanska kolonija jako lepo proslavila rojstni dan kralja Petra II. Imeli so tudi mašo, ki jo je daroval g. Doktorič. Tudi zvečer, da se Slovenci gibljejo sedaj prav pridno v "Slovenskem krožku", ki ima mesečna predavanja in jako lepo obiskana. Ta krožek živi v posebno dobrem razmerju s "Hrvatsko Katoliško Zajednico".

Na Gradišču pri Vipavi je pogorel senik Karoline Lebanje. Škode je 15.000 lir.

V Postojni, kjer je bila nekoč meščanska šola, sedaj pa le nižja gimnazija, bo ta baje razširjena in dobi tudi višje razrede.

V Voklem pri Kranju je bil 27 avgusta blagoslovljen novi prosvetni dom.

V Loški dolini je napravila koncem avgusta občutno škodo toča. Prizadete so zlasti vasi: Pođerkeve, Dane, Gorenje jezero, Podlož, Stari trg in Lož.

V Gorjancih nad Novim mestom pri Zagibjela 3. sept. blagoslovljena nova kapela svetega Tilna, kjer bodo ob nedeljah imeli obiskovalci Gorjancev priliko biti pri maši. Od kapele je komaj dobro uro do Sv. Miklavža ali na vrh Gorjancev.

Ljubljana v jeseni se imenuje jesenski velesojem, ki je bil otvorjen 2. septembra. Poleg industrije in obrti bo to pot primerno zastojano tudi kmetijstvo, ki ima: semenogojški oddelek katerega namen je pokazati, katere rastline so najbolj donosne. Nadalje ima zelenjadni, evetlični, sadni, čebelarški, mlekarski oddeleke, vinarstvo, razstavo malih živali (zajcev, golobov, perutnine). Tudi ribiški oddelek in prvič v Jugoslaviji je bilo videti to pot razstavo gob.

Priserje. Po dolgem času se nam vendarle obeta elektrika v občini; v mnogih

hišah je že končana hišna napeljava in upamo, da nam bo na jesen elektrika svetila v splošno zadovoljstvo. Cerkev sv. Florijana jedobila novo streho na zvoniku in lepšo zunanost; vse je dobro izvršeno delo samih domačinov. — Dne 3. septembra je bil javni nastop Fantovskega in

Sv. Andraž v Halozah. Po dolgotrajni zabava. Sodelovala je godba iz Logatec. Dekliškega krožka, po nastopu pa prosta suši smo dobili blagodejen dež, ki pa je za koruzo in krompir že prepozen. Sadna letina je izvrstna, vendar kadar imamo v Halozah sadja dovolj, nima pa prave cene. Radi suše ne bo nič otave in zato so ljudje primorani prodajati živino.

Nepotrebnih strahovi. Po Primorskem so se zadnje čase razširili čudni glasovi, ki so kljub temu, da jim skoraj ni mogoče verjeti, vzbudili precej razburjenja. Povod zanje je dal sporazum med Nemčijo in Italijo glede izselitve Nemcev iz Južne Tirolske. Tedaj so kar naenkrat začeli nekateri s strahom pripovedovati, da bodo tudi iz Julijske Krajine izselili vse tiste, ki se do sedaj še niso prilagodili novim razmeram, t. j. Slovence in Hrvate, ki se za takšne še vedno prištevajo. Celotno so začeli pripovedovati, da jih bodo izselili v Južno Italijo in v italijanske kolonije. Najbrž je začel hoditi ta strah po deželi zato, ker so zadnje čase bili pri vseh občinah ustanovljeni posebni statistični odseki, katerih naloga je, zbrati točne podatke o številu slovenskega in hrvaškega prebivalstva v Julijski Krajini, ki je po dvajsetih letih, odkar je pod Italijo, še vedno ohranilo svojo živo narodno zavest. Ni mogoče misliti, da bi bili resnični ti glasovi, saj bi jih vendar sedanje jugoslovansko-italijansko prijateljstvo moralo nabolj zanikati.

KRISTUS IN DELAVEC

Toda največja zasluga Cerkve v prvih stoletjih je odprava suženjstva. Nikoli ni Cerkev klicala na križarsko vojsko proti suženjstvu, ali pa vzpodbujala sužnjeve k upor. Na ta način bi razburila ves svet, saj je bilo suženjstvo eden od stebrov takratne družbe; nastal bi velik nered, v škodo posameznikom in skupnosti. Cerkev je vselej predpostavljala revoluciji evolucijo, rajši vidi razvoj kot poboj; tako delo je počasnejše, je pa mirno, brez udarov in zmešnjav.

Družbena preosnova se je morala pričeti v dušah. Cerkev je to veliko delo vršila predvsem s svojimi nauki. In temeljni stavek, ki ga je oznanjala od prvih časov sem, je: vsi ljudje smo pred Bogom enaki. Zato je sveti Pavel učil, da je ni razlike med sužnjem in svobodnim, ker smo vsi ena sama stvar v Kristusu. "Gospodarji, dajajte služabnikom, kar je pravično in primerno, ker veste, da imate tudi vi Gospoda v nebesih" (Kol 4, 1). Bog ne dela razlike med osebami, med sužnjem in svobodnim, med delavcem in delodajalcem. Te besede sv. Pavla so očitna obsodba suženjstva.

Ne samo v besedah

A najbolj prepričujoči nauki svete Cerkve so bila njena dejanja. V liturgičnem življenju je bilo suženjstvo takoj odpravljeno. Vsi brez razlike so bili pripuščeni k istim zakramentom, k istim častem, k istim duhovnim dobrinam.

S krstom pridobi človek najvišje plemstvo, postane posinovljenec božji. K temu plemstvu so bili takoj povzdignjeni tudi sužnji. Zato pa so jih njihovi gospodarji kristjani začeli smatrati za brate in tako tudi z njimi ravnali. Sv. Pavel je zapisal lep, resničen dogodek. Filemonu, bogatemu kristjanu v Kolosah, je zbežal suženj Onezim, da bi se izognil kazni. Prišel je v Rim kjer se je seznanil s Pavlom — takrat jetnikom; ta ga je krstil in poslal s priporočilnim pismom h gospodarju nazaj. Kako mu piše? Poslušaj: "Stari Pavel, zdaj jetnik Jezusa Kristusa, te prosim za svojega sina, ki sem ga rodil (krstil) v veze, za Onezima. . . Morda se je bil namreč za nekaj časa ločil, ampak več kot sužnja: kot brata, prav ljubeča meni, koliko bolj še tebi. . . sprejmi ga kakor mene" (Filem 9-17). Krščanski gospodar naj v svojem sužnju ne vidi le človeka, marveč brata, ljubeča brata. Suženjstvo je premagano.

Gospodarji so skupno s sužnji pristopali k mizi Gospodovi, kjer so prejemale isti nebeški kruh v znak duhovnega bratstva, kot je zapisal učitelj narodov: "Kruh, ki ga lomimo, ali ni udeležba pri telesu Kristusovem? Ker je en kruh, smo mi ki nas je mnogo, eno telo; vsi smo namreč deležni enega kruha" (Kor 10, 16-17). Po evharističnih skrivnostih so v Rimu in drugod ob slovesnejših prilikah prirejali bratske obrede, agape imenovane. Bratstvo se je odražalo tudi tu. Pri isti mizi sta si složno delila isto hrano suženj in gospodar.

Tudi k zakramentu mašniškega posvečenja so bili sužnji pripuščeni. Plemenitaš se je klanjal pri svetih obredih in prejemal blagoslov od onega, ki je bil še včeraj navaden rob. Tudi na najvišja cerkvena mesta so se povzeli. Sveti Kalist, papež, je bil suženj nekega rimskega kristjana.

Videli smo, da sužnjem družine niso bile dovoljene. Od gospodarja je bilo odvisno, da so smeli skleniti zakonsko zvezo ali ne. Cerkev jim pa dovoli vse časti in prednosti velikega zakramenta, kot ga imenuje sv. Pavel. Še več, blagoslavlja zakon med svobodnimi in sužnji, kar je rimsko pravo prepovedovalo kot nečastno in pregrešno.

Sužnji na oltarjih

Cerkev ima za vse svoje sinove isti obred, naj si bo

kakršnega koli družabnega položaja, in to v času, ko so pogani sužnjem prepovedovali udeležbo pri verskih obredih.

Časti, ki jih je Cerkev delila junakom, padlim za svojega Kralja, so bili deležni tako svobodni kakor sužnji. Pred njihove grobove so poklekali in še poklekajo kristjani. 6. marca praznujemo praznik dveh svetih mučenic, Perpetue in Felicite. Kdo sta bili? Prva je bila plemenita gospa iz Kartagine v Afriki, druga pa njena sužnja. Obedve sta bili povzdignjeni k isti časti.

Acta Martyrum beležijo tale dogodek. Cesarjevega sužnja Evelpista so kot kristjana privedli pred rimskega prefekta, ki ga je vprašal: "Kdo si?" Evelpist je odgovoril: "Cesarjev suženj sem, a kristjan, ker sem od Kristusa dosegel prostost." Da, kristjan pomeni prostega človeka, tako prostega, da mu še smrt prostosti ne vzame. Krščanstvo je ubogim delavcem strlo verige suženjstva in jim darovalo najlepšo prostost, prostost duha.

Praznični počitek

Še drugo dobroto je Cerkev storila delavcu, ko je bil na njeno pobudo priznan praznični počitek. Vsi vemo, da je tak stalni počitek nujna potreba za dušo in vendar ga sužnjem poganska družba ni priznavala. Res je sicer, da so jim v teku leta pustili nekaj dni prostih za zabave, a te zabave niso bile počitek, marveč pijančevanje in počenjanje stvari, ki jim ni imena. Vsi kristjani, sužnji in svobodni, pa so morali počivati en dan na teden, na sedmi dan, ki ga je Bog posvetil. In kako vestno so čuvali nedeljski počitek! Celo kopanja so se vzdržali na nedeljske dni, kot pripoveduje Tertulijan.

Popolna prostost

Govorili smo doslej o verski in družinski osvoboditvi delavca, ki je le delna osvoboditev. Kako je bilo z enakostjo v družabnem oziru? Cerkev je pričela takoj delovati za popolno prostost sužnjeve tudi v socialnem in političnem oziru, a kaj, ko je bila sama uklenjena in preganjana od političnih oblasti. A vkljub temu se Cerkev ni omejila le na pridiganje o bratstvu in enakosti vseh ljudi, marveč je zahtevala od svojih udov, da poklonijo sužnjem prostost, češ da je to najbogatejša miloščina, ki jo izkažejo svojemu bližnjemu. Zgodovina nam priča, da njen glas ni bil glas vpajočega v puščavi, saj so bogati rimski patriciji po svojem spreobrnjenju osvobodili na tisoče sužnjeve.

Ko je po milanskem ediktu l. 313. Cerkev zadobila prostost, se je osvobojevanje sužnjeve začelo na veliko. Razlog je jasen; število kristjanov je pričelo rasti, s tem pa se je večalo tudi število osvobojencev.

Nova zakonodaja

Po Konstantinovem spreobrnjenju si je pridobila Cerkev novih zaslug za rešitev sužnjeve. Vplivala je namreč na vladarje, da so z novo zakonodajo vedno bolj krčili zlorabe suženjstva. Že Konstantin je izdal prve tozadevne zakone. Prepovedal je na primer smrtno kazen na križu, ki je bila do tedaj pridržana izključno za sužnje. Gospodar, ki je ubil sužnja, je postal kriv umora. — Prepovedal je ločitev članov suženjske družine in zahteval, naj gospodarji več ne poverjajo sužnjem nekaterih nečastnih opravil. Konstantinovi nasledniki so v istem duhu nadaljevali, posebno Justinijan.

Suženjstvo torej ni bilo odpravljeno kar na mah. Pregloboke korenine je imelo, tako da so se sledovi poznali še v srednjem veku in še celo danes niso popolnoma izginili. Toda kakšna razlika je med današnjim delavcem in nekdanjim sužnjem!

Z bronastimi črkami, ki jih nobena roka ne bo izbrisala, je zapisano v knjigo zgodovine: Odprava suženjstva in povzdiga dela je zasluga Kristusova in njegove Cerkve.

CERKEV IN DELO V SREDNJEM VEKU

Nove poti

Poganstvo je zginjalo vedno bolj in bolj in z njim njegovi verski in socialni vplivi. Cerkev je nadaljevala svoje odrešilno delo skozi ves srednji vek. S tem da je povzdignila delo zopet na častno mesto, je zadala smrtni udarec suženjstvu. Vendar pa še ni bilo zadosti spoštovano, zlasti ljubljeno ne. Mnogim je ostala od poganstva žalostna dediščina, brezdelje. Delo se dviga, toda počasi in s težavo. Da bi Cerkev pregnala še te poslednje ostanke poganstva, ki ovirajo delo pri dviganju, obudi k življenju posebno ustanovo.

Meništvo

Menihi so v prvih časih živeli puščavniško življenje, ločeni drug od drugega. Pozneje so se pa združili v samostane, se postavili pod oblast enega predstojnika, očeta samostanske družine. Sv. Benedikt je oče meništva na zapadu. Ves program menihovega življenja je uklenil v dve besedi: Moli in delaj. Predvsem moli, zlasti skupno in liturgično molitev, potem pa delaj. In tu je meništvo v zgodnjem srednjem veku igralo posebno vlogo. Samostani, ki so se močno razširili po tedaj obljudenem svetu, so bili središča vsakovrstnega dela. Tu je sedel menih ter mirno in potrpežljivo prepisoval knjige stare modrosti in jih rešil poznejšim rodovom; tam so udarjala kovaška kladiva, zopet drugod je šival krojač... A delo, ki je zaposlovalo največ menihov, je bilo poljedelstvo. Tu imajo tudi največ zaslug. Koliko močvirij so izsušili, koliko neplodne zemlje izboljšali, koliko gozdov izkrčili ter jih spremenili v rodovitna polja. In ceste, ki so jih zgradili, pa jarki za namakanje polj ter vasi, ki so zaživele ob bogatih brazdah, vse to priča o neumornem socialnem delu menihov.

Samostanske družine lahko imenujemo krščanske delavske stanove, korporacije, cehe. Toda ti cehi so posebne vrste. Ideali, ki so jih združili v družino, niso bili gospodarski, ampak duhovni; niso se združili zato, da bi branili svoje pravice proti izkoriščevanju delodajalcev, marveč zato, da bi branili pravice svoje vesti, da bi se obvarovali pred nevarnostmi sveta. Zato pa delo v samostanih dosega najvišjo stopnjo prostosti in vrednosti. Delo tu ni sredstvo za vzdrževanje, tudi ne samo sredstvo za izbegavanje greha, marveč ima močno pozi-

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Pasaje Salala 60

Buenos Aires, Argentina

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 2560.

tivno vrednost, saj služi za napredek duhovne rasti. Molitev in delo, to sta peruti, ki se je na njih dvigal menih v nebo. Prav po Kristusovem zgledu, ki je vzor vsake svetosti.

Cehi

Toda Kristusova Cerkev, ki je znala v meništvu pokazati, kako spoštuje delavca in delo, se je zavzela tudi za njegove zgolj socialne, (gopodarske) in politične pravice. Bilo je v poznem srednjem veku, od desetega stoletja dalje, ko je Cerkev s svojo modro roko vodila življenje vseh narodov. Takrat so nastale stanovske organizacije. Ljudje istega poklica so se združili z namenom, da ščitijo svoje interese, ekonomske, politične in socialne. Udje tega združenja so se delili na tri stopnje, vajence, tovariše in mojstre. Vajenci so bili učenci, tovariši so bili izučeni obrtniki, mojstri pa oni, ki so se posebej izkazali z mojstrskim delom. Vsak stan si je moral izvoliti svojega predsednika, ki je reševal neizogibne spore.

Velike prednosti je imela taka uredba. Stanovske organizacije so določevale mezde, delovni urnik in odnose med delavci in mojstri. Nočno in nedeljsko delo je bilo prepovedano, ob sobotah je prenehalo opoldan. Organizacija je razdeljevala delo z ozirom na delavčeve zmožnosti in moč, obenem pa tako, da ni bil nihče nezaposlen. Ob nesrečah, v boleznih in potrebah so jim nudili pomoč pa tudi za vdove in sirote svojih udov so skrbeli.

Stanovi so imeli tudi velik političen pomen, saj so navadno načelovali okrajem stanovski predsedniki, kar se dandanes zopet vedno bolj uveljavlja. Samo delo je delilo politične pravice. Kdor je hotel priti do javne službe v uradu, je moral vršiti obrt, ali pa biti vsaj vpisan v kakšno organizacijo. Veliki pesnik Dante se je moral vpisati v stanovsko organizacijo zdravnikov, da je lahko nastopil politično kariero.

(Nadaljevanje sledi)

EDINA SLOVENSKA GOSTILNA NA AVELLANEDI

Dobre jedi — dobra pijača
dobra postrežba.

RESTAURANT INTERNACIONAL KARL TERPLAN

Chacabuco 501, Avellaneda, FCS.

HOTEL IN RESTAVRACIJA

“ PACIFICO ”

ANTON BOJANOVIC

CHARCAS 767-9 Telef. 31-8783.
Modern hotel, zračne sobe, izvrstna
postrežba, hladna in gorka kopel.
Cena 3—5 \$ s penzionom.

Blizu Retira! V centru mesta!

FRANC KLAJNŠEK

v mestu Bs. Aires edini slovenski
konstruktor s firmo. Izdeluje načrte
in proračune za hiše in vse druge stav-
be, vodi vsa zidarska in stavbarska
dela, in daje firmo.

MARCOS SASTRE 4351

Villa Devoto

Bs. Aires. — U. T. 50—0277.

ULOŽITE VAŠE PRIHRANKE

in delajte vse bančne operacije

potom

Jugoslovanskega Oddelka

Banco Holandés Unido

PODRUŽNICA BUENOS AIRES

Centrala:

Bmé. MITRE 234

vogal 25 de Mayo.

Podružnica za Bs. Aires:

CORRIENTES 1900

vogal Rio Bamba.

kjer boste postreženi pod najboljšimi pogoji in z največjo vljudnostjo. Na razpolago smo Vam za vse nasvete in pojasnila.

